

مقدمة مؤلف

«هذا مِنْ فَضْلِ رَبِّي»

«این از لطف پروردگارم است.»

خدا رو شاکریم که بازم به ما فرصت داد که بتونیم تو مسیر معلمی و یادداهن، یه قدم دیگه برداریم و حالا این کتاب نتیجه تلاش شبانه‌روزی ما و همکارامون تو خیلی سبزه که به همشون خسته نباشید می‌گیم. همه معلم‌ها درس خودشونو درس شیرینی می‌دونن، حالا شما هم می‌دونین، ما هم می‌دونیم که عربی خیلی خوبی‌تر شیرینه!!! تا حدی که ممکنه شیرینیش دل بعضیا رو بزنه. خُب ما این کتابو نوشتم که دقیقاً همین مشکلو حل کنه. امیدوارم وقتی کتابو می‌خونین، بگین: «آهان! حالا گرفتم چی شد.» به هر حال، منتظر نظراتون می‌مونیم، حتماً بهمون بگین. حالا بایم ببینیم تو این کتاب چه خبره! ازتون ممنونیم

گودرز سروی، سید محمدعلی جنانی، علی جعفری ندوشن

محظوظ کتاب در یک نگاه:

- توضیح دقیق قواعد هر درس به زبانی ساده به همراه مثال
- ترجمه کلمه به کلمه متن درس به همراه ترجمة روان
- بررسی کاربرد قواعد و نکات قابل توجه متن درس به صورت نوار عمودی در کنار ترجمة متن درس
- ارائه واژه‌نامه و لغات متضاد، مترادف و جمع مکسر
- ارائه واژه‌نامه جامع هر درس در انتهای کتاب
- ترجمه تمام جملات عربی کتاب درسی
- پاسخ تشریحی تمرین‌ها و خودآزمایی‌ها (اختیاری)
- ترجمه گفتگو (جوار)
- مهم‌ترین سوالات امتحانی تالیفی به همراه سؤالاتی منتخب از مدارس برتر کشور به همراه پاسخ هر درس
- نمونه‌سوالات پایانی (ترم اول و دوم)

دستور

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

- قواعد: الجملة الفعلية و الجملة الاسمية
وازگان
ترجمة درس: هذا خلق الله
تمارين درس پنجم
سؤالهای امتحانی
پاسخ سوالهای امتحانی

الدَّرْسُ السَّادِسُ

- قواعد: الفعل المجهول
وازگان
ترجمة درس: ذوالقربيين
تمارين درس ششم
سؤالهای امتحانی
پاسخ سوالهای امتحانی

الدَّرْسُ السَّابِعُ

- قواعد: الجار والمجرور و نوع الواقية
وازگان
ترجمة درس: يا مَنْ فِي الْجَارِ عَجَابٌ
تمارين درس هفتم
سؤالهای امتحانی
پاسخ سوالهای امتحانی

الدَّرْسُ الثَّامِنُ

- قواعد: اسم الفاعل و اسم المفعول و اسم المبالغة
وازگان
ترجمة درس: صناعة التلميع في الأدب الفارسي
تمارين درس هشتم
سؤالهای امتحانی
پاسخ سوالهای امتحانی

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

- قواعد: مرور قواعد عربي هفتم، هشتم و نهم
وازگان
ترجمة درس: ذاك هو الله
تمارين درس أول
سؤالهای امتحانی
پاسخ سوالهای امتحانی

الدَّرْسُ الثَّانِي

- قواعد: الأعداد من واحد إلى مائة
وازگان
ترجمة درس: المواقع العددية
تمارين درس دوم
سؤالهای امتحانی
پاسخ سوالهای امتحانی

الدَّرْسُ الثَّالِثُ

- قواعد: أشكال الأفعال (1)
وازگان
ترجمة درس: مطر السمك
تمارين درس سوم
سؤالهای امتحانی
پاسخ سوالهای امتحانی

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

- قواعد: أشكال الأفعال (2)
وازگان
ترجمة درس: التعاليم السليمي
تمارين درس چهارم
سؤالهای امتحانی
پاسخ سوالهای امتحانی

١٧٦	١٦٤
١٧٦	١٦٦
١٧٧	١٦٨
١٧٨	١٧٠
١٧٩	١٧٢
١٨٠	١٧٤

امتحان شماره (١): نمونه امتحان نیمسال اول
امتحان شماره (٢): نمونه امتحان نیمسال اول
امتحان شماره (٣): نمونه امتحان نیمسال دوم
امتحان شماره (٤): نمونه امتحان نیمسال دوم
امتحان شماره (٥): نمونه امتحان نیمسال دوم
امتحان شماره (٦): نمونه امتحان نیمسال دوم

الأشكال الْأَفْعَال (١)

١ أموزش قواعد و مفاهيم درس

أنواع فعل

مقدمه

در عربی ریشه فعل‌ها معمولاً «سه حرف» دارد، به همین دلیل به آن‌ها «ثلاثی» گفته می‌شود. (ثلاثی یعنی «سه‌حرفی»)

نام گذاری حروف ریشه	فاء الفعل (حرف اول ریشه)	عین الفعل (حرف دوم ریشه)	لام الفعل (حرف سوم ریشه)
گتب	گ	ت	ب
مثال خرج	خ	ر	ح
عفر	غ	ف	ز

بیشتر فعل‌های ماضی که در سال‌های گذشته یاد گرفتیم، در سوم شخص مفردشان به همان صورت خالص (سه‌حرفی) به کار رفته بودند؛ مانند: «زَجَعَ، شَغَلَ، فَتَحَ، خَرَجَ»؛ این فعل‌ها همگی فعل ماضی و سوم شخص مفرد (مفرد مذکر غایب) هستند. در این درس با شکل جدیدی از فعل‌ها آشنا می‌شویم که در سوم شخص مفردشان علاوه بر سه حرف اصلی، حرف یا حروف زائدي نیز دارند؛ از این جهت فعل‌ها در عربی به دو گروه تقسیم می‌شوند:

گروه اول: فعل‌هایی که در شکل سوم شخص مفرد (مفرد مذکر غایب) ماضی خود فقط سه حرف دارند (خالص و بدون حرف زائد)، به این نوع فعل‌ها اصطلاحاً «فعل ثلاثي مجرد» گفته می‌شود؛ مانند: «زَجَعَ، شَغَلَ، فَتَحَ، خَرَجَ»

أنواع فعل از نظر ساختار

گروه دوم: فعل‌هایی که در شکل سوم شخص مفرد (مفرد مذکر غایب) ماضی خود بیش از سه حرف دارند (ریشه به همراه حرف یا حروف زائد)، به این نوع فعل‌ها اصطلاحاً «فعل ثلاثي مزدوج» گفته می‌شود؛ مانند: «إشتَرَجَ، إسْتَغَلَ، إِنْفَتَحَ، تَحَرَّجَ»

احتمالاً حالاً می‌خواهید بدانید که این حروف زائد از کجا آمدند و چگونه به کار می‌روند؟
این حروف زائد از «باب‌های مزدوج» آمدند.

«باب» در اینجا به معنای «قالب» است که در هر باب، فعل‌ها (ماضی، مضارع و امر) بر وزن ثابت و مخصوصی به کار می‌روند، به همین دلیل نام باب‌ها و وزن فعل‌های آن را باید حفظ کنید.

در عربی، هشت باب داریم. هر باب نامی دارد که نام هر باب، همان مصدر آن باب است. در هر باب، چهار کلمه داریم؛ شامل: یک نمونه «فعل ماضی» و یک «فعل مضارع» هر دو از سوم شخص مفرد (مفرد مذکر غایب)، یک «فعل امر» از دوم شخص مفرد (مفرد مذکر مخاطب) و یک «مصدر» که مخصوص به همان باب است. در این درس با چهار باب و در درس بعدی نیز با چهار باب دیگر آشنا می‌شویم. (طفاً جدول زیر را حفظ کنید).

باب‌های مزید

نام باب	ماضی	مضارع	امر	مصدر
باب «استفعال»	سوم شخص مفرد (ماضی مذکور غایب)	دوم شخص مفرد (مضارع مذکور غایب)	اسْتَفْعَلُ	امر
مثال غَرَّ	إِسْتَفَعَرَ	يَسْتَفَعِرُ	إِسْتَغْفَلُ	استفعال
باب «افتعال»	امْتَنَعَ	يَمْتَنَعُ	إِفْتَعَلُ	افتعال
مثال مَنَعَ	إِنْتَعَنَعَ	يَنْتَعَنَعُ	إِنْتَفَعَلُ	امتناع
باب «انفعال»	عَلِمَ	يَعْلَمُ	إِنْفَعَلُ	انفعال
مثال قَطَعَ	إِنْقَطَعَ	يَنْقَطَعُ	إِنْقَطَعَ	انقطاع
باب «تفعل»	تَعَلَّمَ	يَتَعَلَّمُ	تَفَعَّلُ	تفعل
مثال عَلِمَ	تَعْلَمَ	يَتَعْلَمُ	تَعْلَمُ	تعلم

مقایسه

حالا می‌خواهیم مقایسه کنیم که همین مثال‌هایی که در جدول قبل (باب‌های مزید) دیدیم، در حالت مجرد (ثلاثی مجرد)، ماضی، مضارع و امرشان چه شکلی دارد؟!

امر	مضارع	ماضی
دوم شخص مفرد (ماضی)	سوم شخص مفرد (ماضی)	سوم شخص مفرد (ماضی)
إِغْرِز	يَغْرِزُ	غَرَّ
إِمْنَعُ	يَمْنَعُ	مَنَعَ
إِقْطَعُ	يَقْطَعُ	قَطَعَ
إِعْلَمُ	يَعْلَمُ	عَلِمَ

نتیجه

هر فعلی که به [وزن‌های مخصوص] یکی از باب‌ها رفته باشد، از گروه دوم یعنی «ثلاثی مزید» محسوب می‌شود و هر فعلی که به هیچ بابی نرفته باشد، از گروه اول یعنی «ثلاثی مجرد» محسوب می‌شود.

تکرار و تمرین

از کجا می‌توان فهمید که فعلی به باب رفته یا نرفته؟

با حفظ کردن جدول باب‌ها در این درس و درس بعدی و با تشخیص **وزن فعل** می‌توان تشخیص داد که آن فعل به یکی از باب‌ها رفته یا نرفته است.

مثال

يَكْسِبُ ← فعل مضارع بر وزن «يَفْعُلُ»؛ به هیچ بابی نرفته، زیرا در هیچ‌یک از باب‌ها، مضارعی بر این وزن نداریم، پس «ثلاثی مجرد» است.

يَكْتَسِبُ ← فعل مضارع بر وزن «يَفْتَعِلُ»؛ که مربوط به باب «افتعال» است، پس «ثلاثی مزید» می‌باشد.

حالا به چند فعل دیگر نیز توجه کنید:

حَرَجُوا ← ماضی ثلاثی مجرد بر وزن فَعَلُوا (فَعَل)

يَعْقِدُ ← مضارع ثلاثی مجرد بر وزن يَفْعُلُ

يَعْرِفُونَ ← مضارع ثلاثی مجرد بر وزن يَفْعَلُونَ (يَفْعُلُ)

تکرار فعل‌های ثلاثی مزیدی که در باب‌ها دیدیم، دقیقاً مانند فعل‌های ثلاثی مجرد در صیغه‌های مختلف صرف می‌شوند؛ مانند:

ماضی «إِسْتَغْفَرَ» ← أنا إِسْتَغْفَرَتُ / أَنْتَ إِسْتَغْفَرْتُ / أَنْتُمْ إِسْتَغْفَرْتُ / هُوَ إِسْتَغْفَرَ - هي إِسْتَغْفَرَت / نَحْنُ إِسْتَغْفَرْنَا / أَنْتُمْ إِسْتَغْفَرْتُمْ - أَنْتَنَ إِسْتَغْفَرْتُنَ -

أَنْتَمَا إِسْتَغْفَرْتُمَا / هُمْ إِسْتَغْفَرْوا - هُنَّ إِسْتَغْفَرْنَا - هُمَا إِسْتَغْفَرَا - هُمَّا إِسْتَغْفَرْتَا

مضارع «يَسْتَغْفِرُ» ← أنا يَسْتَغْفِرُ / أَنْتَ يَسْتَغْفِرُ / أَنْتُمْ يَسْتَغْفِرُونَ / هُوَ يَسْتَغْفِرُ - هي يَسْتَغْفِرَت / نَحْنُ يَسْتَغْفِرُونَ / أَنْتُمْ يَسْتَغْفِرُونَ -

أَنْتَمَا يَسْتَغْفِرْتُانِ / هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ - هُنَّ يَسْتَغْفِرُونَ - هُمَا يَسْتَغْفِرَانِ

امر «إِسْتَغْفِرَ» ← أَنْتَ إِسْتَغْفَرْ / أَنْتِ إِسْتَغْفَرِي / أَنْتُمْ إِسْتَغْفَرُوا - أَنْتُنَ إِسْتَغْفَرُنَ - أَنْتَمَا إِسْتَغْفِرَا

نکته در باب‌های مزید، «عین الفعل» ماضی همه باب‌ها همواره فتحه (ـ) دارد و «عین الفعل» مضارع و امر آن‌ها همواره کسره (ـ) دارد، مگر

این‌که فعل ماضی با حرف «ت» شروع شده باشد که در این صورت، «عین الفعل» مضارع و امر آن باب نیز همواره فتحه (ـ) دارد. (این نکته در چهار

باب درس بعد نیز صادق است).

عین باب الأفعال التي تتحتها خط. (باب فعلهایی را که زیرشان خط کشیده شده، مشخص کن.)

۱- نحن نحتفل بالنوروز کل سنه. (نفعال - افتعال - استفعال): (ما هر سال نوروز را جشن می‌گیریم).

۲- افتعال [تحتفل] بر وزن [نفتعل] فعل مضارع از صيغه «متکلم مع الغير» از باب «افتعال» است و ريشه آن «ح - ف - ل» می‌باشد.

۳- جاء فصل الربيع و إنفتحت الأزهار الجميلة. (نفعال - استفعال - إنفعال): (فصل بهار آمد و شکوفه‌های زیبا باز شدند).

۴- إنفعال [إنفتحت] بر وزن [إنفتعل] فعل مضارع از صيغه «مفرد مؤقت غایب» از باب «إنفعال» است و ريشه آن «ف - ت - ح» می‌باشد.

۵- إشتراجعت كتاب التاريخ من زميلى. (نفعال - استفعال - إنفعال): (كتاب تاريخ را از همشاغردی ام (هم کلاسی ام) پس گرفتم).

۶- استفعال [إشتراجعت] بر وزن [استتعلت] فعل مضارع از صيغه «متکلم وحده» از باب «استفعال» است و ريشه آن «ر - ج - ع» می‌باشد.

۷- سينتحدث صديقي مع معينا حوال مشاكيله. (نفعال - استفعال - تفعل): (دوستم با معلممان پیرامون مشکلاتش صحبت خواهد کرد).

۸- تفعل [سينتحدث] بر وزن «سينتحعل» فعل مستقبل (سـ + مضارع) از صيغه «مفرد مذکر غایب» از باب «تفعل» است و ريشه آن «ح - د - ث» می‌باشد.

بهتر یاد بگیریم

اگر به صيغه‌های فعل استغفار که در صفحات قبل صرف کردیم مراجعه کنید، نکته‌ای را کشف می‌کنید؛ و آن «شباهت» برخی صيغه‌ها در «ماضی» و «امر» بعضی بابها است.

شباهت «ماضی» و «امر» در بابها: در میان فعلهای صرف شده از فعل «استغفار» و «استغفر»، به ماضی «استغفروا» (هم) و امر «استغفروا» (آنهم) توجه کنید، اگرچه این دو فعل ظاهرآ شبیه هم هستند، ولی حرکت عین الفعل (حرف دوم ریشه آنها با یکدیگر تفاوت دارد که در ماضی فتحه (ـ) دارد، ولی در امر، کسره (ـ) دارد.

به نظر شما «استلام» از کدام باب است یا بر چه وزنی است؟

بر وزن افتعال است و از همین باب، یعنی از باب «افتعال» است (نه استفعال).

نکته مراقب باشید! تعداد کمی از کلمات مانند «استلام، استیماع، استراق، ...» ظاهرآ شبیه وزن و باب استفعال هستند، ولی این طور نیست، بلکه از باب «افتعال» می‌باشند و علت شباهت آنها به «استفعال» این است که اولین حرف ریشه آنها «سـ» است (سلیم - سمع - سرق) (استلم / بستلم / استیم / استلام - استماع / استیماع / استراق - استرق / بسترق / استیماع)

البته یک راه حل ساده‌تر و مطمئن‌تر نیز وجود دارد و آن این است که بدانیم وزن «افتعال» ۶ حرفی است، ولی وزن «استفعال» ۷ حرفی می‌باشد.

حالا یک سؤال مهم!

فاایدۀ باب‌ها چیست یا راحت‌تر بگوییم چرا فعل‌ها به باب بردۀ می‌شوند (هدف از مزید کردن فعل‌ها چیست)؟ با استفاده از باب‌ها معانی جدیدی را به دست می‌آوریم، زیرا هر بابی معنای خاصی به فعل می‌دهد، یعنی هر فعل تا زمانی که مجرد است یک معنا دارد و زمانی که به یکی از باب‌ها می‌رود معنای جدید و متفاوتی را بیان می‌کند که در ادامه هر یک را بررسی می‌کنیم:

معانی باب‌ها

باب «استفعال»: این باب معمولاً «طلب و درخواست» را بیان می‌کند؛ مانند:

استغفار: «آمرزش خواست» ولی مجرد آن (غفر) به معنای «آمرزید» است.

استرجاع: «پس گرفت» (برگشتن) را درخواست کرد، ولی مجرد آن (رُجع) به معنای «بازگشت» است.

باب‌های «إنفعال» و «افتعال» و «تفعل»: این سه باب معمولاً معنای «اثربردیری» را بیان می‌کنند به این صورت که معمولاً نیاز به مفعول ندارند؛ مانند:

قطع: قطع کرد، بُرِيد **انفعال** إنقطع (اثر بُریدن را به خود گرفت) یعنی ← قطع شد

منع: منع کرد **افتعال** امنتع (اثر منع کردن را به خود گرفت) یعنی ← خودداری کرد

غيّر: تغيير داد **تفعل** تَغَيَّر (اثر تغييردادن را به خود گرفت) یعنی ← تغيير کرد

بنابراین اکثر فعلهایی که به یکی از این سه باب می‌روند **لازم (ناگذرا)** می‌شوند، یعنی به مفعول نیاز ندارند.

البته معنای گفته شده در این درس و درس بعدی، همیشگی و ثابت نیست، بلکه می‌گوییم گاهی و یا معمولاً این طور است؛ بنابراین در برخی از موارد معنای فعلهایی مزید خارج از این نکته‌ها است.

مانند: سليم: مزيد از باب افتعال **استیم**: دریافت کرد (گذرا به مفعول)

برای فهم و درک بهتر فعل‌های ثلاثی مجرّد و مزید، به فعل‌ها و ترجمهٔ درست آن‌ها در تمرین زیر توجه کنید:

ترجمه درست را مشخص کن:

- ١- **غَفَرَ:** (الف) أَمْرَزِيد (ب) أَمْرَزِيد
 ٢- **إِسْتَغْفَرَ:** (الف) أَمْرَزِيد (ب) أَمْرَزِيد
 ٣- **عَذَرَ:** (الف) عذر پذیرفت (ب) عذر خواست
 ٤- **إِغْتَدَرَ:** (الف) عذر پذیرفت (ب) عذر خواست
 ٥- **قَطَعَ:** (الف) قطع کرد (ب) قطع شد
 ٦- **إِنْقَطَعَ:** (الف) قطع کرد (ب) قطع شد
 ٧- **رَجَعَ:** (الف) بُرْگَشْت (ب) آمْرَشْ خواست
 ٨- **إِسْتَرْجَعَ:** (الف) بُرْگَشْت (ب) آمْرَشْ خواست
 ٩- **فَتَحَ:** (الف) باز کرد (ب) عذر خواست
 ١٠- **إِنْفَتَحَ:** (الف) باز کرد (ب) عذر خواست
 ١١- **عَلِمَ:** (الف) دانست (ب) قطع شد
 ١٢- **تَعْلَمَ:** (الف) دانست (ب) قطع شد

نکته‌های ویژه باب‌های «غل»: در این درس و درس بعدی به دو باب «تفعل» و «تفاعل» که مصدرشان به «غل» ختم شده است، باب‌های «غل» دار می‌گوییم. حواستان به این دو باب باشد، زیرا نکات خاصی دارند که در سایر باب‌ها وجود ندارد.

در جدول باب تفعّل شبهات تقریبی در «ماضی»، «امر» و «مصدر» وجود دارد. (تفعّل - تفعّل - تفعّل)

در این سه مورد حرکت عین الفعل بسیار مهم است:

هر گاه حرکت عین الفعل ضممه (۲) باشد، حتماً مصدر است؛ مانند: تکلم، تکبر، تحمل و ... .

ولی اگر فتحه (-) باشد و انتهای فعل ساکن، در این صورت امر است؛ مانند: **تَكُمْ**، **تَكَبَّرْ**، **تَحَمَّلْ** و ... .

و اگر انتهاش متوجه (مفتوح ی) باشد، ماضی است؛ مانند: تکلم، تکبر، تحمّل، و ... .

اختیه نفسک (خودت را بیازمای)

ترجم الأفعال التالية (فعل های زیر را ترجمه کن.):

مصدر	امر	مضارع	ماضي
إِسْتِغْفَارٌ: أَمْرَزْش خواستن (باب إِسْتِفعَال)	إِسْتَغْفِرٌ: آمْرَزْش بخواه	يَسْتَغْفِرُ: آمْرَزْش می خواهد	إِسْتَغْفَرَ: آمْرَزْش خواست
إِعْذَارٌ: پوزش خواستن (باب إِفْتَعَال)	إِعْذَارٌ: پوزش بخواه	يَعْذَرُ: پوزش می خواهد	إِعْذَارَ: پوزش خواست
إِنْقَطَاعٌ: بُرِيدَه شدن (باب إِنْفَعَال)	إِنْقَطَاعٌ: بُرِيدَه شو	يَنْقَطِعُ: بُرِيدَه می شود	إِنْقَطَاعٌ: بُرِيدَه شد
تَكَلْمٌ: سخن گفتن (باب تَعَقُّل)	تَكَلْمٌ: سخن بگو	يَتَكَلَّمُ: سخن می گوید	تَكَلَّمَ: سخن گفت

در بادگیری و ترجمه فعل‌ها حتماً به شناسه‌های آنها و حرف اول فعل‌های مضارع (حروف مضارع «أـ - تـ - يـ - نـ») توجه کنید:

مهم‌ترین شناسه‌های ماضی	توجه به حرف اول مضارع + شناسه	توجه به شناسه امر (اتها)
ث	من	جَلَسْتُ: نشستم
تَ	تو	جَلَسْتَ: نشستی
تِ	تو	جَلَسْتِ: نشستی
ث	او	جَلَسْتُ: نشست
وا	آن‌ها	جَلَسْوُا: نشستند
تم	شما	جَلَسْتُمُ: نشستید
ئما	شما	جَلَسْتُمَا: نشستید
ئنا	ما	جَلَسْنَا: نشستیم
بدون شناسه	او	جَلَسَ: نشت

وازگان

فعل

تَساقطٌ: پی در پی افتاد (مضارع: يَتَساقطُ)	أَثَارٌ: برانگیخت (مضارع: يَثْبِرُ)
حَيَّرٌ: حیران کرد (مضارع: يَحْتَرِرُ)	إِخْتَفَلٌ: جشن گرفت (مضارع: يَحْتَفِلُ)
سَحَبٌ: کشید (مضارع: يَسْحَبُ)	أَسْبَحٌ: شد (مضارع: يَصْبِحُ)
سَمَّيٌ: نامید (مضارع: يُسَمِّي)	أَمْطَرٌ: باران بارید (مضارع: يَمْطِرُ)
ضَدَّقٌ: باور کرد (مضارع: يَضْدَقُ)	بَسْطٌ: گستراند (مضارع: يَبْسَطُ)
حَتَّىٰ تَصَدَّقَ: تا باور کنی	بَعْدٌ: دور شد (مضارع: يَبْغَدُ)

اسم

ظَاهِرٌ: پدیده «جمع: ظَاهِرُو»	إِعْصَارٌ: گردباد
فِيلمٌ: فیلم «جمع: أَفْلَامٌ»	أمْريكا الْأَوْسَطِيٌّ: أمريکای مرکزی
الْمُحِيطُ الْأَطْلَسِيُّ: اقیانوس اطلس	الْعَرْفُ عَلَى ... : شناختن ...
مَفْرُوشٌ: پوشیده، فرش شده	ثَلْجٌ: برف، بخ «جمع: ثُلُوجٌ»
مَهْجَانٌ: جشنواره	حَسَنَةٌ: بسیار خوب
نُزُولٌ: پایین آمدن، بارش	سَوْدَاءٌ: سیاه (مؤنث «أسود»)
	سَوَّيٌّ: سالانه

وازگان درسنامه، حوار و تمارین

فعل

لَا تَنْتَقِلُ: جابه جا نمی شود	إِنْتَهِيَوا: بیدار شدند (بیدار شوند)
	شَرْفُهُمْ: مُشرَفٌ فرمودید

اسم

عَبْرٌ: از راه	بِطَافَةٌ: کارت، بلیت
الْكَسَلُ: تنبیل	بِقَاعٌ: قطعه های زمین (مفرد: بَقْعَةٌ)
مَرْأِفَةٌ: همراه	بِهَائِمٌ: چارپایان (مفرد: بَهِيمَةٌ)
مَرْحَبًا بِكُمْ: خوش آمدید	تَقْنِيَشٌ: بازرگانی
نِيَامٌ: خَفْتَگَان (مفرد: نَائِمٌ)	جَاهِزٌ: آماده
وَالِدَائِيٌّ وَأَخْتَائِيٌّ وَأَخْوَائِيٌّ: پدر و مادرم، دو خواهرم و دو برادرم	جَوَازٌ: گذرنامه

يرى می بیند	يشاهده می بینند	التوسيع توانايي	القدرة توانايي	البقاء زمين ها	البقاء زمين ها
اليمنيون چشمها	العين چشمها	أَصْبَحَ شد	صَارَ شد	نُزُولٌ پایین آمدن	سَقْوطٌ
حفلة جشن	مَهْرَجَانٌ جشنواره، جشن	صَرْخٌ قرار ده	إِجْعَلٌ قرار ده	الْخُلُقُ آفریدگان، مردم	النَّاسُ مردم
حاول تلاش کرد	سَعَىٌ تلاش کرد	بَلَدٌ کشور	بِلَادٌ کشور	أَهَالِيٌّ ساکنان	سُكَانٌ ساکنان

جَمْعَ	بَسْطَ	ضَعِيفٌ	قَوِيٌّ	النَّهَارُ	اللَّيلُ
جمع کرد	گستراند	ضعیف	قوی	روز	شب
السَّمَاءُ	الْأَرْضُ	عَلَيْهَا	لَهَا	رَفَعَ	أَنْزَلَ
آسمان	زمین	به زیان او	به سود او	بِالاَبْرُدِ	نازل کرد
نَامَ	إِنْتَبَهَ	الرِّجَاءُ	الْيَاسُ	حَيَالِي	حَقِيقِي
خوابید	بِيَدَارِ شَدِ	امید	نَامِيدِي	خَيَالِي	حَقِيقِي
كَدَّبَ	صَدَّقَ	بَيْضَاءُ	سَوْدَاءُ	نَزُولُ	صَعُودُ
تكذیب کرد	بَاوِرَ كَرَد	سفید	سِيَاهٌ	پَايِنْ آمِدن	بِالاَرْفَنِ
السَّنَاءُ	الرِّجَالُ	الْحَيَاةُ	الْمَوْتُ	قَرْبُ	بَعْدُ
زنان	مردان	زندگی	مرگ	نَزِدِيْكِ شَد	دور شد

أَفْعَالُ مفرد فِعل (فعل)	أَمْطَارُ مفرد مَطَر (باران)	أَيَّامٌ مفرد يَوْمٌ (روز)
صُيُوفُ مفرد ضَيْف (مهمان)	مِيَاهُ مفرد ماء (آب)	أَسْمَاكٌ مفرد سَمَّاَك (ماهي)
رِجَالُ مفرد رَجُل (مرد)	أَهَالِي مفرد أَهْلُ (ساكن ، ساکنان)	صُورَةً مفرد صُورَة (عكس ، تصوير)
أَفْلَامُ مفرد فِيلُم (فيلم)	أَشْكَالُ مفرد شَكْلُ (شكل ، قيافه)	عَلَمَاءُ مفرد عَالِمٌ (داشمند)
ذُنُوبُ مفرد ذَنْب (کناء)	أَزْهَارُ مفرد زَهْرٌ (گل ، شکوفه)	أَيْدِي مفرد يَدٌ (دست)
طَلَابُ مفرد طَالِبٌ (دانش آموز ، دانشجو)	جَبَالُ مفرد جَبَلٌ (کوه)	أَنْوَاعُ مفرد نَوْعٌ (نوع ، گونه)
ثُلُوجُ مفرد ثَلْجٌ (برف ، يخ)	بَهَائِمٌ مفرد بَهِيمَة (چارپا)	بِقَاعٌ مفرد بَقْعَة (قطعة زمين)
	رِيَاحٌ مفرد رِيَحٌ (باد)	نَيَامٌ مفرد نَائِمٌ (خفتنه ، خوابیده)
		ظَاهِرٌ مفرد ظَاهِرَة (پدیده)

ترجمه درس

«آلرزو»: ۳۸

اللهُ الَّذِي يَرْسِلُ الرِّيَاحَ فَتَشِيرُ سَحَابًا فَيَبْسَطُهُ فِي السَّمَاءِ ...

«خدا همان کسی است که بادها را می فرستد و [بادها] ابری را بر می انگیزند و [خدای آبر] را در آسمان می گستراند.»

السَّمَاءُ	مَطَرٌ
ماهی	باران
باران ماهی	

انْزَلَ

هَلْ	نَصَدَقُ	أَنْ تَرَى	فِي يَوْمٍ	مِنَ الْأَيَّامِ	أَسْمَاكًا	تَسَاقُطُ	مِنَ	السَّمَاءِ؟!
آیا باور می کنی که بینی در روزی از روزها ماهی هایی پی در پی می افتدند از آسمان؟!								
آیا باور می کنی که در روزی از روزها ماهی هایی را بینی که از آسمان [پی در پی] می افتدند؟!								

نَزُولٌ	الْمَطَرِ	وَ	الثَّلَجِ	مِنَ	السَّمَاءِ	شَيْءٌ	طَبَيعِيٌّ	مِنَ	السَّمَاءِ؟!
بی شک بارش باران و برف از آسمان یک چیز طبیعی است.									

وَ لِكِنْ	أَ	يُمْكِنُ	أَنْ	نَرَى	مَطَرٌ	السَّمَاءُ؟!	مِنَ	السَّمَاءِ؟!
ولی	آیا	ممکن است	که	باران	بینیم	ماهی؟!	مِنَ	السَّمَاءِ؟!

ولی آیا امکان دارد که باران ماهی را بینیم؟!

تُمُكِنُ: فعل ثلاثی مجزد (مضارع از صیغه «متکنم» مع الغیر) مذکر غایب (از باب تفاعل)

تَنْلُنْ: فعل ثلاثي مجرد (مضارع از صيغه «مفرد مذکور مخاطب»)	فِيلِماً حَيَالِيَا؟!	فِيلِماً	لَيْسَ	الْمَطْرُ	حَقِيقَةً	وَ	ذَلِكَ	يَكُونُ	أَنْ	تَنْلُنْ	هَلْ
فِيلِماً حَيَالِيَا: تركيب وصفي	آيا گمان می کنی که باشد آن باران حقیقت و نیست یک فیلم تخیلی!	آيا گمان می کنی که باشد آن باران حقیقت دارد و یک فیلم تخیلی نیست؟!									

أَنْظُرْ: فعل ثلاثي مجرد (امر از صيغه «مفرد مذکور مخاطب»)	تُصَدِّقَ.	تُصَدِّقَ.	حَتَّىٰ	الصُّورَ	حَقِيقَةً	وَ	ذَلِكَ	يَكُونُ	أَنْ	تَنْلُنْ	هَلْ
تُصَدِّقَ: فعل ثلاثي مزيد (مضارع از صيغه «مفرد مذکور مخاطب» از باب تعديل)	باور کنی.	باور کنی.	تا	تصاویر	باران	حقیقت	و	نیست	یک فیلم	تخیلی!	

تُشَاهِدْ: فعل ثلاثي مزيد (مضارع از صيغه «مفرد مذکور مخاطب» از باب مفائلة)	السَّمَاءُ:	مِنْ	الْأَسْمَاكِ	سُقُوطَ	تُشَاهِدْ	أَنَّ	بِدِيقَةٍ:	أَنْتَ	أَنْظُرْ	بِدِيقَةٍ:	هَلْ
مِنْ: مشاهده می کنی	آسمان:	از	ماهی ها [را]	افتادن	ماهی ها [را]	تو	مشاهده می کنی	با دقت;	با دقت;	با دقت نگاه کن؛ تو افتادن ماهی ها را از آسمان می بینی؛	

تُمْطِرْ: فعل ثلاثي مزيد (مضارع از صيغه «مفرد مؤنث غایب» از باب إفعال)	السَّمَاءُ:	هَذِهِ	الظَّاهِرَةُ	الطَّبِيعَيَّةُ «مَطَرٌ السَّمَاءُ»	أَسْمَاكًاً	يُسَمِّي	النَّاسُ	هَذِهِ	الظَّاهِرَةُ	الطَّبِيعَيَّةُ «مَطَرٌ السَّمَاءُ»	كَانَ
يُسَمِّي: گویی آسمان می بارد ماهی هایی [را]. می نامند مردم این پدیده طبیعی [را] «باران ماهی».	گویی آسمان می بارد ماهی هایی [را]. می نامند مردم این پدیده طبیعی [را] «باران ماهی».										

جَهَرَثْ: فعل ثلاثي مزيد (ماضي از صيغه «مفرد مؤنث غایب» از باب تعديل)	النَّاسُ	سَوَّاتٍ	طَوِيلَةً	فَ	مَا وَجَدُوا	لَهَا	جَوَابًاً	حَيَّثُ	هَذِهِ	الظَّاهِرَةُ	السَّمَاءَ تُمْطِرْ
مِنْ: متحیر کرد این پدیده مردم [را] سال هایی طولانی پس نیافرند برای آن پاسخی [را].	متحیر کرد این پدیده مردم [را] سال هایی طولانی پس نیافرند برای آن پاسخی [را].										

يَحْدُثْ: فعل ثلاثي مجرد (مضارع از صيغه «مفرد مذکور غایب»)	الظَّاهِرَةُ	السَّمَاءَ	سَوَّيَا	الْمَطَرُ	أَسْمَاكًاً	يُسَمِّي	النَّاسُ	هَذِهِ	الظَّاهِرَةُ	السَّمَاءَ تُمْطِرْ	يَحْدُثْ
يَحْدُثْ: اتفاق می افتد «باران ماهی» سالانه در جمهوری هندوراس در آمریکای مرکزی.	اتفاق می افتد «باران ماهی» سالانه در جمهوری هندوراس در آمریکای مرکزی.										

تَحَدَّثْ: فعل ثلاثي مجرد (مضارع از صيغه «مفرد مؤنث غایب»)	الظَّاهِرَةُ	السَّمَاءَ	فِي	مَرَّتَينِ	هَذِهِ	تَحَدَّثْ	هَذِهِ	الظَّاهِرَةُ	السَّمَاءَ	تَحَدَّثْ	أَحَيَانًاً
أَحَيَانًاً: گاهی، بعضی اوقات، گاهی اوقات	دو بار	در	در	دو بار	پدیده	این	این	دو بار	برقی	و	أَحَيَانًاً

گاهی وقتها این پدیده دو بار در سال اتفاق می افتد.

يُشَاهِدْ: فعل ثلاثي مزيد (مضارع از صيغه «مفرد مذکور غایب» از باب مفائلة)	الْمَطَرُ	السَّمَاءَ	فِي	سَوَادَةً	عَيْمَةً	النَّاسُ	تَشَاهِدْ	وَ	بَرْقاً	وَ	يُشَاهِدْ
يُشَاهِدْ: غمیمة سوداء عظيمة: تركيب وصفی [«سوداء» و «عظيمة» هر دو صفت برای «غمیمة» هستند.] ریاحاً قویاً و مطرًا شدیداً: تركيب وصفی	برقی	و	رعد	و	بزرگی	زیاد	برقی	و	برقی	و	برقی

و مردم ابر سیاه بزرگی اهرماه را بر عد و برق و بادهایی قوی و باران شدیدی را به مدت دو ساعت یا بیشتر می بینند.

تُصَبِّحْ: فعل ثلاثي مزيد (مضارع از صيغه «مفرد مؤنث غایب» از باب إفعال)	النَّاسُ	الْأَرْضُ	الصُّبْحَ	ثُمَّ	بِالْأَسْمَاكِ	مَفْرُوشَةً	وَ	رَعَادًا	وَ	بِالْأَسْمَاكِ	تُصَبِّحْ
يَأْخُذُ: فعل ثلاثي مجرد (مضارع از صيغه «مفرد مذکور غایب»)	النَّاسُ	الْأَرْضُ	الصُّبْحَ	ثُمَّ	بِالْأَسْمَاكِ	مَفْرُوشَةً	وَ	رَعَادًا	وَ	بِالْأَسْمَاكِ	يَأْخُذُ

سپس زمین پوشیده از ماهی ها می شود و مردم آن ها را برای پختن و خوردن شان برمی دارند.

وَيُسَمَّونَهُ	«مِهْرَجَانَ»	مَطَرٌ	السَّمَكُ	يُسَمُّونُ: فعل ثلاثة مزيد (مضارع از صيغة «جمع مذكرة غائب»)
وَمِنْ نَامِنْدَ آنَ [را]	«جِشْنُوْرَاهَ»	بَارَانِ	مَاهِيٌّ.	«مَطَرٌ» وَ(السَّمَكُ): مضارالله
وَآنَ رَا «جِشْنُوْرَاهَ بَارَانِ مَاهِيٌّ» مِنْ نَامِنْدَ.				

● عَيْنُ الصَّحِيحَ وَالْخَطَأَ حَسْبَ نَصَ الدَّرْسِ. درست و نادرست را براساس متن درس مشخص کن.

۱- يَحْتَفِلُ أَهْلَى الْهُنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ شَهْرِيًّا وَيُسَمَّونَهُ «مِهْرَجَانَ الْبَحْرِ». (ساکنان هندوراس ماهانه این روز را جشن می‌گیرند و آن را «جشنواره دریا» می‌نامند).

● نادرست است، زیرا در متن آمده است: يَحْتَفِلُ النَّاسُ فِي الْهُنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ سَنَوِيًّا وَيُسَمَّونَهُ «مِهْرَجَانَ مَطَرَ السَّمَكِ»

۲- عِنْدَمَا يَقْدِدُ الْإِعْصَارُ سُرْعَتَهُ، تَسَاقِطُ الْأَسْمَاكُ عَلَى الْأَرْضِ. (هنگامی که گردباد سرعتش را از دست می‌دهد، ماهی‌ها پی دریی روی زمین می‌افتد).

● درست است، زیرا در متن هم همین موضوع آمده است: وَعِنْدَمَا يَقْدِدُ سُرْعَتَهُ تَسَاقِطُ عَلَى الْأَرْضِ.

۳- يَئِسَ الْعَلَمَاءُ مِنْ مَعْرِفَةِ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجَيْبَةِ. (دانشمندان از شناختن راز آن پیدا نشاند).

● نادرست است، زیرا در متن آمده است: حَوَّلَ الْعَلَمَاءُ مَعْرِفَةَ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ ... فَأَرْسَلُوا فَرِيقًا ... فَوَجَدُوا ...

۴- إِنَّ نُزُولَ الْمَطَرِ وَالثَّلَجِ مِنَ السَّمَاءِ أَمْرٌ طَبَيْعِيٌّ. (بی‌شک بارش باران و برف از آسمان امری طبیعی است).

● درست است، و در متن هم آمده است: إِنَّ نُزُولَ الْمَطَرِ وَالثَّلَجِ مِنَ السَّمَاءِ شَيْءٌ طَبَيْعِيٌّ.

۵- تَحْدُثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ عَشْرَ مَرَاتٍ فِي السَّنَةِ. (این پیدا نشاند ده بار در سال اتفاق می‌افتد).

● نادرست است، زیرا در متن آمده است: يَحْدُثُ مَطَرُ السَّمَكِ سَنَوِيًّا ... تَحْدُثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ مَرَاتِينِ فِي السَّنَةِ أَحِيَاً.

جوارٌ (في قسم الجوازات في المطار)

المسافرُ الْإِيرَانِيُّ	كُفْتُ وَكُوْ	شُرُطُ إِدَارَةِ الْجَوازَاتِ
مسافر إيراني	(در بخش گذرنامه فروودگاه)	پلیس اداره گذرنامه
نَحْنُ مِنْ إِيْرَانَ وَ مِنْ مَدِيْنَةِ زَابِلِ.	أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُمْ. مَنْ أَيِّ بَلَدٍ أَنْتُمْ؟	خوش آمدید. شما از کدام کشور هستید؟
ما إيراني هستيم و از شهر زابل.	أَشْكُرُكُمْ يَا سَيِّدِي.	قرحاً بِكُمْ، شَرَفْتُمُونَا.
از شما سپاس گزارم آقا (قربان)!	دَرُودٌ بِرَ شَمَا. به ما افتخار دادید.	ما شاء الله تَشَكَّلُ بِالْقُرْبَةِ جَيْدًا!
أَحِبُّ هَذِهِ الْلُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ جَمِيلَةً.	مَا شَاءَ اللَّهُ تَشَكَّلُ بِالْقُرْبَةِ جَيْدًا!	ما شاء الله خوب به عربی صحبت می‌کنی.
من این زبان را دوست دارم. عربی زیبات است.	سَيَّهَةٌ: وَالْدَّايِ وَأَخْتَايِ وَأَخْوَايِ.	كم عدد المُرافقين؟
شش نفر: پدر و مادر و دو خواهر و دو برادرم.	نَعَمْ، كُلُّ وَاحِدٍ مِنَ بِطَافَتَهُ بِيَتِهِ.	تعداد همراهان چند نفر است؟
بله؛ هر یک از ما کارتش در دستش است.	أَهْلًا بِالضَّيْوْفِ. هَلْ عِنْدَكُمْ بِطَاقَاتُ الدُّخُولِ؟	آهلاً بالضيوف. هل عندكم بطاقات الدخول؟
آقایان سمت راست، و خانمها سمت چپ، برای بازرسی به روی چشم.	أَرْجَالٌ عَلَى الْيَمِينِ وَ النِّسَاءُ عَلَى الْيَسَارِ لِلتَّفَقِيسِ.	درود بر مهمانها. آیا کارت ورود دارید؟
رجاء؛ جعلوا جوازاتكم في أيديكم.	نَحْنُ جَاهِزُونَ.	الرجال على اليمين والنساء على اليسار للتقبيل.
ما آمادهایم.	لطفاً گذرنامه‌هایتان را در دستانتان بگیرید.	آقایان سمت راست، و خانمها سمت چپ، برای بازرسی به روی چشم.

التمارين

- التمرين الأول عَيْنُ الْجُملَةِ الصَّحِيحَةَ وَغَيْرِ الصَّحِيحَةِ حَسْبَ الْحَقِيقَةِ وَالْوَاقِعِ. (تمرين أول) جملة درست و نادرست را براساس حقیقت و واقعیت، مشخص کن.)
- ۱- الْمِهْرَجَانُ احْتِفَالٌ بِمَنْاسِبَةٍ جَمِيلَةٍ، كَمِهْرَجَانِ الْأَزْهَارِ وَ مِهْرَجَانِ الْأَفْلَامِ.
  - ۲- الْثَّلَجُ تَوْغٌ مِنْ أَنْواعِ نُزُولِ الْمَاءِ مِنَ السَّمَاءِ يَنْزَلُ عَلَى الْجَبَالِ فَقَطَ.
  - ۳- يَحْتَفِلُ الْإِيرَانِيُّونَ بِالنُّورُوزِ أَوْلَ يَوْمٍ مِنْ أَيَّامِ السَّنَةِ الشَّمْسِيَّةِ.
- ✓ ایرانیان، نوروز، اوین روز از روزهای سال شمسی (خورشیدی) را جشن می‌گیرند.
- ✗ برف، نوعی از انواع بارش آب از آسمان است که فقط روی کوههای بارد.
- ✓ يَحْتَفِلُ الْإِيرَانِيُّونَ بِالنُّورُوزِ أَوْلَ يَوْمٍ مِنْ أَيَّامِ السَّنَةِ الشَّمْسِيَّةِ.

۴- **تَعِيشُ الْأَسْمَاكُ فِي النَّهْرِ وَ الْبَحْرِ وَ لَهَا أَنواعٌ مُخْتَلِفَةٌ.**

ماهی‌ها در رودخانه و دریا زندگی می‌کنند و انواع مختلفی دارند.

۵- **الْإِعْصَارُ رِيحٌ شَدِيدَةٌ، لَا تَنْتَقِلُ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ.**

گردباد، باد شدیدی است که از جایی به جایی دیگر منتقل نمی‌شود.

الثَّمَرَاتُ عَيْنُ الْجَوَابِ الصَّحِيحِ. (**تَعْرِيف دوم** جواب درست را مشخص کن.)

۱- **الْمَاضِي مِنْ «يَنْقَطِعُ»:** قَطَعَ انْقَطَعَ

«يَنْقَطِعُ» مضارع از باب «إنفعال» است که ماضی آن بر وزن «يَنْقَطَعُ» به کار می‌رود. / «قطَعَ» مجرد است. - «نَقَطَعَ» بر وزن «تَنَقَّلَ» از باب «تفعل» است.

۲- **الْمُضَارِعُ مِنْ «يَسْتَرْجِعُ»:** بِرَاجِعٍ يَسْتَرْجِعُ

«إِسْتَرْجَعَ» ماضی از باب «استفعال» است که مضارع آن بر وزن «يَسْتَرْجَعُ» به کار می‌رود. / «بِرَاجِعٍ» از باب «فاعل» / «يَرْجِعُ» نیز ثلثی مجرد است.

۳- **الْمَصْدَرُ مِنْ «تَعْلَمَ»:** تَعْلُم إِسْتِعْلَام

«تَعْلَمَ» ماضی از باب «تفعل» است که مصدرش «تَعْلَمُ» می‌باشد. / «إِسْتِعْلَام» مصدر باب «استفعال» است. / «تَعْلِيمٌ» مصدر باب «تفعیل» است.

۴- **الْأَمْرُ مِنْ «تَسْتَمِعُ»:** اسْتَمِعَ تَسْمَعُ

«تَسْتَمِعُ» مضارع از باب «افتیاع» است که امرش بر وزن «افتیاع» به کار می‌رود. / «تَسْمَعُ» امر از باب «تفعل» است. / «اسْمَعُ» امر ثلثی مجرد است.

۵- **الْأَلْهَيُّ مِنْ «تَحْتَفِلُ»:** لَا تَحْتَفِلُ مَا احْتَفَلَ

لای نهی ضممه آخر فعل مضارع را به سکون (۲) تبدیل می‌کند. / «ما احتفل»: ماضی منفی است. / «لا تتحفل»: مضارع منفی است.

۶- **الْمُسْتَقْبَلُ مِنْ «يَبْتَسِمُ»:** ابْتَسَام سَبَبَتْسِمُ

فعل مستقبل (آینده) با افزودن «سے» یا «سُوفَ» به ابتدای فعل مضارع به دست می‌آید. / «ابتسام» مصدر است. / «يَبْتَسِمُ» فعل امر است.

الثَّرِيقُ الثَّالِثُ تَرْجِيمُ الْآيَاتِ وَ الْحَدِيثَيْنِ، ثُمَّ عَيْنُ نَوْعِ الْأَفْعَالِ إِذَا كَانَ مَوْجُودًا. (**تَعْرِيف سوم** آیه‌ها و دو حدیث را ترجیمه کن، سپس نوع فعل‌ها را مشخص کن. (اگر وجود داشته باشد).

۱- **فَاسْتَغْفِرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَ مَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ؟**

پس برای گناهانشان آمرش خواستند و چه کسی جز خداوند، گناهان را می‌آمرزد؟

۲- **فَقُلْ إِنَّمَا الْقَبِيلُ لِلَّهِ فَإِنْتُنَّ رِوَايَةً إِلَيْيَ مَعَكُمْ مِنْ الْمُسْتَظْرِفِينَ.**

امر

پس بگو: غیب، تنها از آن خداست، پس منتظر باشید. من نیز با شما از منتظران هستم.

۳- **وَ اصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَ اهْجِرْهُمْ**

امر

بر آن چه که می‌گویند صبر کن و از آن‌ها دوری کن.

۴- **أَلْنَاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَا تَوَافَعُوا اتَّبَعُوهُ.**

ماضی ماضی

مردم خفته‌اند، و هرگاه بمیرند، بیدار می‌شوند.

۵- **إِنَّكُمْ مَسْؤُلُونَ حَتَّىٰ عَنِ الْبَقَاعِ وَ الْهَمَاءِ.**

(در این جمله، فعل وجود ندارد.) به راستی شما مسئول هستید، حتی در باره زمین‌ها و چاربایان.

الثَّرِيقُ الرَّابِعُ ضَعْ فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدِ الْمُنَاسِبِ. (کلمه واجهه زائد) (**تَعْرِيف چهارم** در دایره، شماره مناسب را بگذار. (یک کلمه، اضافی است.))

۱- **الْمَسْجِدُ (مسجد)**

[دانش‌آموzan در آن درس می‌خوانند.]

۲- **الْمِشْمِشُ (زردالو)**

[چشمۀ آب و جویی پُرآب است.]

۳- **الْبَيْنُوْعُ (سرچشمۀ، جوی پُرآب)**

[امیوه‌ای که مردم آن را به صورت خشکشده هم می‌خورند.]

۴- **الْمَوْتُ (مرگ)**

[خانه‌ای مقدس نزد مسلمانان برای برپایی نماز.]

۵- **اللَّيْلُ (شب)**

[زمان پیوسته از غروب خورشید تا طلوع سپیده‌دم است.]

۶- **الْكَلْفُ (کلاس)**

کلمه اضافی: «المَوْتُ»

أَنْزَلَ – أَصْبَحَ – حَفْلَةً – رَفْعَ – صَعْدَةً – صَارَ – مَهْرَجَانَ – نَزْول

صار	أَصْبَحَ	رَفْعَ	أَنْزَلَ
شد	شد	بَا لَبْرَد	نَازِلٌ كَرَد، فَرُوفِرَسْتَاد
نَزْول	صَعْدَةً	مَهْرَجَانَ	حَفْلَةً
پایین‌آمدن	بالارفتن	جشنواره	جشن

الثُّرْيَنُ السَّلَكِشُ ضَعْ في الفَرَاغِ فَعَلَ مُنَاسِبًا. (تمرين ششم) در جای خالی فعل مناسبی بگذار.

إِسْتَعْفَرُ ☒	إِسْتَرْجِعُ ☐	لِدَنِيْكَ ☐ (غافر ^{۵۵})
آمْرَشْ بِخَوَاه	پَسْ بِگَيْر	(پس صبر بیشه کن، که وعده خدا حق است و برای گناهت آمرزش بخواه.)
تَخَرَّجَنا ☐	تَخَرَّجَ ☒	كُلُّنَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ بَعْدَ سَيَّئَنِ.
دَانِشْ آمُوختَه مِيْشُويْم	دانِشْ آمُوختَه شَديْم	(اگر خدا بخواهد، همه ما بعد از دو سال از مدرسه دانش آموخته خواهیم شد.)
إِنْقَطَعَ ☒	إِنْقَطَعَتْ ☐	إِلَهِيْ قَدْ رَجَائِيْ عَنِ الْخَلْقِ وَ أَنْتَ رَجَائِيْ.
بُرِيدَه شَد	بُرِيدَه شَدَم	(ای خدای من! امیدم از خلق برباد شده است و تو امید من هستی.)
يَصَدَّقُ ☐	يَنْتَظِرُ ☒	كَانَ صَدِيقِيْ وَالِدَه لِلرُّجُوعِ إِلَى الْبَيْتِ.
بَاورْ مَيْكَند	منْتَظَرْ مَيْشُود	(دوستم برای برگشتن به خانه منتظر پدرس می‌شد.)
إِسْتَلَمَتْ ☐	إِسْتَلَمَنا ☒	أَنَا وَ زَمِيلِيْ رَسَائِلَ عَبْرِ الْإِنْتِرْنِتِ.
دَريافتْ كَرَدم	دَريافتْ كَرَديْم	(من و هم کلاسی ام نامه‌هایی را از طریق اینترنت دریافت کردیم.)

أَنْوَارُ الْقُرْآنِ (پرتوهای قرآن)

انتَخِبِ الْجَوَابَ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجِمَةِ الْأَفَارِسِيَّةِ. (جواب درست را در ترجمه فارسی انتخاب کن.)

- ١- «وَ لَا تَنِسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَنِيْسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ» مفتاح منفي فعل نفي
«يوسف: ٨٧»

و از رحمت خدا نالمید نشوید نشدن ؛ زیرا جز مردم کافر از رحمت خدا نالمید نشده است نمی‌شود.

- ٢- «أَدْعُ إِلَيْ سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلُهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ» آلنمل: ١٢٥

با دانش و فرمان اندرز نیکو به راه پروردگارت فرا بخوان و با آنان به [شیوه‌ای] که خوب بهتر است گفت و گو کن.

- ٣- «فَادْعُوْنِيْ أَذْكُرْكُمْ وَ اشْكُرْوَالِيْ» آل‌بقرة: ١٥٣

پس ما را مرا یاد کنید؛ تاشما را یاد کنم و از من سپاس‌گزاری کنید شکر‌گزاری کنید.

- ٤- «لَا يَكْلُفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا» البقرة: ٣٨٦

خدا به کسی جز به اندازه توانش در خواستش تکلیف نمی‌دهد.

- ٥- «أَهَا مَا كَسَبَتْ وَ عَلَيْهَا مَا اكْتَسَبْتَ» آل‌بقرة: ٣٨٦

هر کس آن چه را که [از خوبی‌ها] کسب کرده، به سودش زیانش است، و آن چه را [نیز که از بدی‌ها] کسب کرده به سودش زیانش است.

٦- تذکر گاهی حرف «ل» به معنای «نفع و سود» و حرف «علی» به معنای «ضد، ضرر، زیان» ترجمه می‌شود.

الْبَحْثُ الْعَلْمِيِّ (پژوهش علمی)

ابحث عن قِصَّةٍ قُرَآنِيَّةٍ قَصِيرَةٍ بِالْلُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي الْإِنْتِرْنِتِ أَوْ مَجَلَّةً أَوْ كِتَابٍ وَ تَرْجِمَهَا إِلَيِّ الْفَارِسِيَّةِ، مُسْتَعِينًا بِمَعَجَمِ عَرَبِيٍّ - فَارِسِيٍّ. قصہ قرآنی کوتاهی را به زبان عربی در اینترنت یا مجله یا کتابی جستجو کن و با استفاده از واژه‌نامه‌ای عربی به فارسی، آن را ترجمه کن.

سُؤَالُهَايِ امْتَحَانِي

پاسخ در صفحه ١٢٦

سُؤَالُهَايِ تَرْجِمَهِ مَحْوَر

- ١- تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطَّ:

- هَلْ تُصَدِّقُ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ؟

- مُتَعَلِّقَةٌ بِمِيَاهِ الْمَحِيطِ الْأَطْلَسِيِّ.

- كم عدد المراقبين؟

٣٢١

- الإعصار يسحق الأشياء إلى السماء.

٣٢٤

٣٢٣ - في قسم الجوازات

٣٢٦

٣٢٨ - إن نزول المطر من السماء شيء طبيعي.

٣٢٩

٣٣٠ - إن أرض تلك المنطقة مفروشة بالأسماك.

٣٣١

٣٣٢ - اشتغلوا كثيراً، أيها العمال.

٣٣٣

٣٣٤ - سويف أنظرك في محطة القطار.

٣٣٥

٢- عين الكلمات المترادفة والمتضادة:

أَزْسَلَ - يَرَى - أَصْبَحَ - بَعْدَ - سُودَاءَ - يُشَاهِدُ - بَيْضَاءَ - بَعْثَ - قَرْبَ - صَارَ

..... - ٣٣٧

..... - ٣٣٦

..... - ٣٣٥

..... - ٣٣٩

..... - ٣٣٨

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

مهرجان - رفقة - صار

..... - ٣٤١ حفلة

..... - ٣٤٠ أنزل

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

السحاب - حجرة - يسار - غرفة - يمين

..... - ٣٤٣

..... - ٣٤٢

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

صعود - غيم - مطر - نزول - سحاب - ثلج

..... - ٣٤٥

..... - ٣٤٤

لها - بعده - بسط - أصبح - غلتها - صار

..... - ٣٤٧

..... - ٣٤٦

يتبع - حاول - يأس - عين - محاولة - رجاء

..... - ٣٤٩

..... - ٣٤٨

٣- الف) عين الكلمة الغريبة في المعنى:

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

الغاز التهير المحيط البحر

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

سماء نیام غيم

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

الغيمة المطر الرياح

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

أقمار ثلوج أمطار

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

نزول ريح ثلوج

تهاجم (برگرفته از امتحانات مدارس کشور با انکی تغیر)

تستخدمن تعلم

٣٥٥ - استماع

انقطاع (برگرفته از امتحانات مدارس کشور با انکی تغیر)

تكلمن تقدم

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

استفراغ استعمل

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

تشفيف تنقلت

لا تنساق لا تحزن

لا تستخدمي

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

تحلصت اعتدلت

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

٣٥٦ - تقاعد

٣٥٧ - استخرج

٣٥٨ - تخرج

٣٥٩ - لا تتفرقوا

٣٦٠ - قاتل

سؤال‌های قاعده‌محور

١٠- ضُعْ في القراءَعِ فُعْلاً مناسِبًا:

٤٤٣- أخِي الْكَبِيرُ مِنَ الْجَامِعَةِ بَعْدَ أَرْبَعِ سَنَوَاتٍ.	تَخْرَجَ ☐	خَرَجَ ☐
٤٤٤- كَانَ الزَّارِعُ شَجَرَةً فِي الْحَدِيقَةِ.	يَنْقُطُ ☐	يَقْطَعُ ☐
٤٤٥- الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ فِي صَلَاةِهِ.	عَفَرَ ☐	إِسْتَغْفَرَ ☐
٤٤٦- هُوَ لَا يَكْذِبُ وَ النَّاسُ كَلَامَهُ.	بُصَدْقٌ ☐	يَصْدُقُ ☐
٤٤٧- ﴿الَّهُ الَّذِي يُرِسِّلُ الرِّيَاحَ فَـ﴾ سَحَابَـاً...»	تُشَيِّرَ ☐	يَنْزُلُ ☐
(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)	تَسْتَخْرَجُ ☐	تَخْرَجُ جَنَّا ☐
(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)	يَسْحَبُ ☐	يَحْسِبُ ☐
٤٤٨- إِنْ شَاءَ اللَّهُ فَسَوْفَ كُلُّنَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ بَعْدَ سَنَتَيْنِ.	إِسْتَلَمَ ☐	إِسْتَلَمَتَا ☐
٤٤٩- يَحْدُثُ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ فَـ الْأَسْمَاكُ إِلَى السَّمَاءِ يَقْوَةً.		
٤٥٠- هِيَ وَ صَدِيقَتَهَا رَسَائِلَ عَبَرِ الإِنْتِرْنِتِ.		

١١- عَيْنُ الْجَوابِ الصَّحِيحِ.

٤٥١- الْمَاضِي مِنْ «يَتَفَكَّرُ»	ج) فَتَرَ ☐	(الف) تَفَكَّرُ ☐
٤٥٢- الْمُضَارِعُ مِنْ «إِشْتَلَمَ»	ج) يَسْتَشْلِمُ ☐	(الف) يَسْتَشْلِمُ ☐
٤٥٣- الْمَصْدُرُ مِنْ «تَرَحَّمَ»	ج) تَحْرِيم ☐	(الف) تَرَحِّم ☐
٤٥٤- الْأَمْرُ مِنْ «تَسْتَلِمَ»	ج) إِسْتَلِمُ ☐	(الف) إِسْتَلِمُ ☐
٤٥٥- النَّهَيُ مِنْ «تَكْتَسِبُ»	ج) لا تَكْتَسِبُ ☐	(الف) لَا تَكْتَسِبُ ☐
٤٥٦- الْمُسْتَقْبَلُ مِنْ «يَنْقَلِبُ»	ج) سَوْفَ إِنْقَلَبَ ☐	(الف) يَسْتَقْلِبُ ☐
(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)	ج) بَعْدَ ☐	(الف) تَبَعَّدَ ☐
(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)	ج) تَعْلَمُ ☐	(الف) تَعْلِيم ☐
(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)	ج) يَعْلَمُ ☐	(الف) يُعْلَمُ ☐
(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)	ج) تَكَلَّمَ ☐	(الف) كَلَّمَ ☐
(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)	ج) تَعْلَمَ ☐	(الف) عَلَمَ ☐
(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)	ج) لَا تَحْتَفِلُوا ☐	(الف) مَا إِحْتَفَلَ ☐
(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)	ج) إِمْتَحَنَ ☐	(الف) إِمْتَحَنَ ☐
(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)	ج) إِسْتَكْبِرُوا ☐	(الف) تَسْتَكْبِرُوا ☐

١٢- عَيْنُ تَوْعِيَةِ الْأَفْعَالِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ: (الْمَاضِي وَ الْمُضَارِعُ وَ الْأَمْرُ وَ النَّهَيُ)

٤٦٥- لَا يَتَأَسَّسُوا مِنْ رَوْحِ اللهِ	ج) لَا يَتَأَسَّسُوا مِنْ رَوْحِ اللهِ ☐	(الف) لَا يَتَأَسَّسُوا مِنْ رَوْحِ اللهِ ☐
٤٦٦- إِسْتَغْفِرُوا لِذُنُوبِكُمْ		
٤٦٧- يَسِّنَ الْغَلِيَّمَاءِ مِنْ مَعْرِفَةِ أَسْرَارِ هَذِهِ الظَّاهِرَةِ.		
٤٦٨- تَسَاقَطَتْ أَسْمَاكُ مِنَ السَّمَاءِ فَجَأَةً.		
٤٦٩- شَاهِدُوا تِلْكَ الظَّاهِرَةَ بِدِقَّةٍ.		

١٣- ضُعْ في الدَّائِرَةِ الْعَدَدِيِّ المُنَاسِبِ (أَكْلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ):

(الف)

٤٧٠- مَنْ يُسَافِرُ مَعَكَ وَ هُوَ صَدِيقُكَ أَوْ مِنْ أَسْرِكَ	١- الْمِهْرَاجَانُ ☐	٢- الْلَّيلُ ☐
٤٧١- الْوَقْتُ الْمُمَدُّ مِنْ طُلُوعِ الشَّمْسِ إِلَى غُرُوبِهَا	٣- الْمَرَاقِقُ ☐	٤- الصَّفُّ ☐
٤٧٢- مَا يَجْعَلُ سَفَرَكَ إِلَى خَارِجِ الْبَلَادِ مَسْمُوحاً	٥- الْجَوَازُ ☐	٦- التَّهَازُ ☐
٤٧٣- مَا يَنْزِلُ مِنَ الْقَيْمِ بِشَكْلٍ جَامِدٍ لَا سَائِلٍ	٧- التَّلَّاجُ ☐	
٤٧٤- يَدْرُسُ فِيهِ الطَّلَابُ		

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

- ٤٧٥- السَّبَبُ الرَّئِيْسِيُّ فِي حُدُوْثِ «مَطَرِ السَّمَكِ». ١- الْيَنْبُوْعُ
 ٤٧٦- يَدْرُسُ فِيهِ الطَّلَابُ. ٢- التَّلْجُ
 ٤٧٧- عَيْنُ الْمَاءِ وَ نَهَرُ كَثِيرُ الْمَاءِ. ٣- الصَّفُّ
 ٤٧٨- فَاكِهَةٌ يَأْكُلُهَا النَّاسُ مُجَفَّفَةً أَيْضًا. ٤- الْمِشْمِشُ
 ٥- الإِعْصَارُ
 ٦- الْمَوْتُ

٣ سُؤال‌های فهم و درک مطلب

١٤- عَيْنُ الْجَمَلَةِ الصَّحِيْحَةِ وَغَيْرِ الصَّحِيْخَةِ حَسْبَ الْحَقْيَقَةِ وَالْوَاقِعِ.

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)
 (برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

- ٤٧٩- الإِعْصَارُ رِيحٌ شَدِيدَةٌ لَا تَنْتَقِلُ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ.
 ٤٨٠- يَحْتَفِلُ الإِيرَانِيُّونَ بِالنَّورُوزِ؛ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ أَيَّامِ السَّنَةِ الشَّمْسِيَّةِ.
 ٤٨١- التَّلْجُ تَوْعَ مِنْ أَنْوَاعِ نَزُولِ الْمَاءِ مِنَ السَّمَاءِ يَنْزُلُ عَلَى الْجِبَالِ فَقَطَ.
 ٤٨٢- الْيَنْبُوْعُ نَهَرٌ قَلِيلُ الْمَاءِ.
 ٤٨٣- يَئِسَ الْعَلَمَاءُ مِنْ مَعْرِفَةِ سَرِّ مَطَرِ السَّمَكِ.
 ٤٨٤- التَّلْجُ تَوْعَ مِنْ أَنْوَاعِ نَزُولِ الْمَاءِ مِنَ السَّمَاءِ.
 ٤٨٥- تَحَدُّثُ ظَاهِرَةُ مَطَرِ السَّمَكِ تَسْعَ مَرَاتٍ فِي السَّنَةِ.

١٥- أَجِبْ عَنِ الْأَسْئِلَةِ التَّالِيَّةِ

- الف) كَمْ عَدَدُ الْمَرَافِقِيْنِ؟ ٤٨٦
 ب) مِنْ أَيْ بَلْدٍ أَنْتُمْ؟ ٤٨٧
 أنا وَأَخْتَايَ وَعَمِي وَخَالَتِي دَهْبَنَا عِنْدَ جَدَّتِي فِي لَيْلَةٍ «يَلَداً». ٤٨٨
 ج) كَمْ عَدَدُ مَرَافِقِيْكِ؟ ٤٨٨

١٦- رَتِّبِ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَّةَ ثُمَّ اكْتُبْ سُؤَالًا وَجَوابًا صَحِيْحًا.

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

إِطْبَاقَاتٌ - عِنْدَكُمْ - هَلْ - الدُّخُولُ - بِطَافَتَهُ - كُلُّ وَاحِدٍ - نَعَمْ - بِيَدِهِ - مَنَا

..... ٤٩٠- پاسخ: ..... ٤٨٩- سُؤال:

(برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

سِنَّةٌ - كَمْ - الْمَرَافِقِيْنَ - عَدَدُ - وَالْدَّايمَ - وَأَخْوَاهِيَ - وَأَخْتَايَ

..... ٤٩٢- پاسخ: ..... ٤٩١- سُؤال:

١٧- اقْرِأُ التَّلْقَنَ التَّالِيَّ، ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئِلَةِ:

«إِنَّ نَزُولَ الْمَطَرِ وَالتَّلْجِ مِنَ السَّمَاءِ شَيْءٌ طَبِيعِيٌّ. يَحْدُثُ أَهَالِي الْهَنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ وَيُسَمُّونَهُ «مَهْرَاجَانَ مَطَرِ السَّمَكِ». تَحَدُّثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ مَرَّتَيْنِ فِي السَّنَةِ».

..... ٤٩٣- أَيْنَ يَحْدُثُ مَطَرِ السَّمَكِ؟

..... ٤٩٤- كَمْ مَرَّةً تَحَدُّثُ ظَاهِرَةُ مَطَرِ السَّمَكِ سَنَوِيًّا؟

پاسخ سؤال‌های امتحانی درس اول

- ۱- آبجات مفرد **۴۳**
۲- جمع چبال (کوهها)
۳- آیات و عبارات‌های زیر را به فارسی ترجمه کن:
۴- ستایش از آن خدایی است که آسمان‌ها و زمین را آفرید...
**۵- و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند؛ پروردگار! این [ها] را بیهووده نیافریده‌ای،»
۶- و به خورشیدی بنگر که پاره آتش آن فروزان است.
۷- این کیست که خورشیدی را پدید آورده که پاره آتش آن فروزان است؟
۸- ای برادر عزیز [م]! اسم شریف شما چیست؟
۹- به ابر بنگر، پس چه کسی از آن باران فرو فرستاد؟
۱۰- چگونه درخت از یک دانه رشد کرد و چگونه [آن] دانه درخت شد؟
۱۱- آن (او) همان خدایی است که نعمت‌هایش ریزان است.
۱۲- چگونه از دانه‌ای رویید و چگونه درخت شد؟
۱۳- پس جست‌وجو کن و بگو: این کیست که از آن، میوه را خارج می‌کند؟
۱۴- و آن را با ستارگانی همچون مرواریدهای پراکنده زینت داد.
۱۵- این کیست که آن (خورشید) را در هوا مانند پاره آتش پدید آورده است؟
۱۶- «... آن (او) همان خدایی است که نعمت‌هایش ریزان است»
۱۷- «... نه متأسفانه، ولی من دوست دارم که سفر کنم ...»
۱۸- ترجمۀ درست را مشخص کن:
۱۹- گزینه «ب» [آنگه: نعمت‌ها] جمع است و «منهجه»: ریزان: اسم است نه فعل.
۲۰- گزینه «ب» [الغیم: ادر مبحث ساعت، واژه پس از «الا» را از ساعت بیان شده در قبل از «الا» کم می‌کنیم.]
۲۱- گزینه «الف»: [ادر گزینه «ب» او لا و ازه «خود» اضافی است. ثانیاً: عظمه به معنای بزرگی است نه بزرگ. ضمناً عظمه باید قبل از مخلوقات ترجمه شود نه پس از آن، زیرا صفت «مخلوقات» نمی‌باشد.]
۲۲- گزینه «ب» [الغیم: ابر] و «المطّا»: باران مفرد هستند نه جمع / آنzel: نازل کرد، فعل ماضی است نه مضارع.
۲۳- گزینه «الف»: تُحِبُّ: دوست داری / أَنْ تُسَافِرَ: سفر کنی / بلادک الجميلة: کشور زیبایت
۲۴- گزینه «ب»: آنگه: ستارگان (ستارگانی) و الدّر: مرواریدها، جمع هستند نه مفرد.
۲۵- جاهای خالی را در ترجمه کامل کن:
۲۶- ... نگاه کن - چه کسی
۲۷- ... آفرینش آسمان‌ها و زمین - نیافریدی
۲۸- ... بکاری، در آخرت درو می‌کنی
۲۹- ... صر نسبت به ایمان همانند سر نسبت به بدن است
۳۰- آن - نمی‌نویسند
۳۱- درس‌هایشان - می‌خوانند [کان + فعل مضارع ← «ماضی استمراری» در فارسی]
۳۲- رشد کرد - شد**

- ۱- کلماتی را که خط کشیده شده ترجمه کن:
۲- سالن
۳- فرودگاه
۴- پاره آتش
۵- فروزان
۶- نعمت‌ها
۷- ریزان
۸- شاخه‌ها
۹- تر و تازه
۱۰- کامل
۱۱- توانا (قوی)
۱۲- ستاره‌ها (ستارگانی)
۱۳- تر و تازه
۱۴- دانه (دانه‌ای، یک دانه)
۱۵- با استفاده از
۱۶- سیاره (سیاره‌ای)
۱۷- تحقیقات (تحقیقاتی)
۱۸- پدید آورده
۱۹- خارج نشوبید
۲۰- أصبح صاز (شد)
۲۱- رخیضه (ارزان) غالية (گران)
۲۲- جذوة شرزة (پاره آتش)
۲۳- رایب (مردود) ناجح (قبول، موفق)
۲۴- اوجَد خلق (آفرید، پدید آورده)
۲۵- رفع (بالا برد) آنzel (نازل کرد، فرو فرستاد)
۲۶- السّحاب الغيم (ابر)
۲۷- حَصَد درو كرد رَغَ (کاشت)
۲۸- الجَذْوَة الشَّرَزَة (پاره آتش)
۲۹- أَمْسَى (دیروز) غداً (فردا)
۳۰- بِدايَة (آغاز) نهایة (پایان)
۳۱- الظُّلَمَات (تاریکی‌ها) الثُّور (نور، روشنی)
۳۲- الطَّازَجَة النَّضِرَة
۳۳- الشَّرَزَة (اخگر) / کلمات «الشَّرَزَة»: درخت، «الْعُضْن»: شاخه و الشَّمْرَة: میوه با هم از نظر معنا در ارتباط هستند.
۳۴- السَّمَاء (آسمان) / کلمات «البَحْر»: دریا، «المُحيط»: اقیانوس و «الماء: آب» با هم ارتباط معنایی دارند.
۳۵- تَضَرَّع (تر و تازه) / کلمات «جذوة»: پاره آتش، «شرزة»: اخگر، پاره آتش» و «مُسْتَعِزَّة: فروزان» از نظر معنایی با هم ارتباط دارند.
۳۶- شَهْر (ماه) / کلمات «محافظة»: استان، «مَدِينَة: شهر» و «بَلَد: شهر، کشور» هر سه از مناطق جغرافیایی به شمار می‌روند؛ بنابراین با هم ارتباط معنایی دارند.
۳۷- مفرد عصون جمع عُصْن (شاخه)
۳۸- تَجْمَع جمع تَجْمُوم و أَنْجَم (ستارگان)
۳۹- دُرْر دُر (مروارید)
۴۰- لَوْن جمع لَوْن (رنگ‌ها)
۴۱- مَلَابِس مفرد مَلَبِس (لباس)
۴۲- صَدِيق جمع أَصْدِقاء (دوستان)

۱ مرور قواعد عربی: هفتم، هشتم و نهم

در درس اول، قواعد سه سال گذشته را مرور کردیم، بنابراین در این درس قواعد جدیدی نداریم، برای جمع‌بندی مطالب این درس به خلاصه قواعد در درس اول مراجعه کنید.

۲ قواعد اعداد (۱ تا ۱۰)

اعداد اصلی و ترتیبی

معدود: اسمی است که همراه عدد می‌آید؛ مانند: «دُرُوسٍ» و «الدَّرْسُ» در دو مثال زیر:

مثال: أربعةٌ دُرُوسٍ: چهار درس / الْدَّرْسُ السَّابِعُ: درس هفتم
معدود عدد معدود عدد

اعداد معمود: عبارت‌اند از اعداد دهگان ۲۰ تا ۹۰ که همراه «ونَ» یا «بَنَ» به کار می‌روند؛ مانند: **حَمْسَوْنَ** / **حَمْسِيْنَ**: پنجاه

اعداد معطوف: اعداد بین دهگان‌ها است «عدد مفرد + و + عقود» مانند: ۲۹ روز ← **تِسْعَةُ وَ عِشْرُونَ يَوْمًا**: بیست و نه روز

اعداد ترتیبی (بیانگر تعداد)

معدود + عدد

عدد + معدود

مثال: الْدَّرْسُ الثَّالِثُ (درس سوم)

در اعداد ۳ تا ۱۰ معدود به صورت جمع می‌آید، ولی مفرد ترجمه می‌شود. / اعداد ترتیبی بر وزن «الفاعل» یا «الفاعلة» می‌آیند (به جز اول).

در ترجمه با پسوند **م** یا **مین** به کار می‌روند.

اعداد اصلی قبل از معدود می‌آیند (غیر از ۱ و ۲).

۳۴ انواع فعل: گروه اول (ثلاثی مجرد) گروه دوم (ثلاثی مزید)

گروه اول (ثلاثی مجرد): فعل‌هایی هستند که به هیچ بابی نرفته‌اند و به همین دلیل ماضی «سوم شخص مفرد» (مذکور) آن‌ها فقط سه حرف دارد؛ مانند: **خَرَجَ** - **عَرَفَ** - **نَظَرَ**.

گروه دوم (ثلاثی مزید): فعل‌هایی هستند که به یکی از باب‌ها رفته‌اند و به همین دلیل ماضی «سوم شخص مفرد» آن‌ها بیشتر از سه حرف دارد؛ مانند: **إسْتَخْرَجَ** - **إعْتَرَفَ** - **إنتَظَرَ**.

برای یادآوری وزن‌های باب‌های هشتگانه به قواعد درس سوم و چهارم مراجعه کنید. فراموش نکنیم که هدف از به‌کارگیری باب‌ها، ایجاد معانی جدید در فعل‌ها است.

امر از باب‌ها (نکته جالب): هر بابی که ماضی سوم شخص مفردش با «ا» شروع شود امرش نیز دقیقاً با همان «ا» شروع می‌شود، ضمناً در چهار باب، امر با «ا» شروع نمی‌شود (*) و تنها بابی که امرش با «أ» شروع می‌شود، باب إفعال است (*)

جدول لغات

روشنایی:	٤٨- ضیاء:
ببخشید:	٤٩- غُفْوَهُ:
١- چشم - ٢- چشمہ (عین): رامیان: چشمہ رامیان)	٥٠- عَيْنَ:
گران	٥١- غالیة (غالی):
شاخه‌ها (مفرد: غصن):	٥٢- غَصْونَ:
ابر	٥٣- غَيْمَهُ:
پس، بنابراین، آن گاه	٥٤- فَّ:
بَرَنَدَه	٥٥- فَائِزَ:
جای خالی	٥٦- فَرَاغَ:
پیراهن زنانه	٥٧- فَسْتَانَ:
خداحافظ	٥٨- فِي أَمَانٍ
(خدا تکهدار، در پناه خدا)	الله: الله:
سالن	٥٩- قاعۂ:
زشت	٦٠- قَبِحَ:
نزدیک	٦١- قَرِيبَ:
کوتاه	٦٢- قَصِيرَ:
بگو	٦٣- قُلَّ:
مثُل ...، مانند ...	٦٤- كَ ...:
می‌نوشتند	٦٥- كَانُوا
یکثبور: (معادل ماضی استمراری)	٦٦- كَيْبُونَ:
ستاره، سیاره (جمع: کواکب)	٦٧- كَوَكِبَ:
حالت چهطور است؟	٦٨- كَيْفَ حَالَكَ؟
نویس (نهی)	٦٩- لا تَكْتُبَ:
ولي، اتا	٧٠- لَكَنَّ:
اسم شریف شما چیست؟	الْكَرِيمَهُ؟:

١- کسی که - ٢- که	٢٤- الَّتِي:
باره آتش	٢٥- جَنَوَهُ:
دانه، یک دانه	٢٦- حَبَّةُ:
دوست	٢٧- حَبِيبٌ:
تاکنون، تا به حال	٢٨- حَتَّى الْآنَ:
گفت و گو	٢٩- جَوَارَ:
۱- پیرامون ...، اطراف ...، دور ... ۲- درباره ...	٣٠- حَوْلَ ...:
آفرینش	٣١- خَلْقُ:
مراوریدها (مفرد: ذُرَ)	٣٢- ذَرَ:
دارای ...	٣٣- ذَاتَ ...:
آن	٣٤- ذَاكَ:
دارای ...	٣٥- ذُو ...:
١- کسی که - ٢- که	٣٦- الَّذِي:
مردود، بازنده	٣٧- رَاسِبَ:
ارزان	٣٨- رَحِيقَهُ:
خوابید	٣٩- رَقَدَ:
زینت داد	٤٠- زَانَ:
دو شیشه (مفرد: زُجاجة)	٤١- زَجاجَتِيَنَ:
ساحل	٤٢- شَاطِئَ:
خرید، خریدن	٤٣- شَرَاءَ:
آخر (باره آتش)	٤٤- شَرَرَهُ:
شد، گردید (مذکر صاز)	٤٥- صَازَثَ:
درستکاران، شایستگان (مفرد صالح)	٤٦- صَالِحُونَ:
بگذار، قرار بده	٤٧- قَعَ:

درس اول

- تحقيقات (مفرد: بحث)
۱- بحث:
- جستجو کن، بگرد (اینچه) ...
۲- اینچه: عن ... به دنبال ... بگرد (در حالت مضاف بودن) یکی از ...
۳- احبت: دوست دارم
۴- أحجار: سنگها (مفرد: حجر)
۵- أحد: بدانید
۶- اعلموا: به اميد دیدار
۷- إلى اللقاء: آن سفر کنم
۸- إن شاء الله: اگر خدا بخواهد
۹- أنا بخير: (در پاسخ احوال پرسی) من خوبم
۱۰- آنجم: ستارگان (مفرد: نجم)
۱۱- أنتزل: نازل کرد، فروفرستاد
۱۲- أنتظر لـ ...: به ... نگاه کن (بنگر)
۱۳- أنتعم: نعمت‌ها (مفرد: نعمۃ)
۱۴- أوجد: پدید آورد
۱۵- بـ ...: به وسیله، با
۱۶- بالغة: کامل (مذکر: بالغ)
۱۷- بطارية: باتری
۱۸- بيع: فروش، فروختن
۱۹- تالية (تالي): زیر (الكلمات التالية: واژگان زیر)
۲۰- ترجمة: ترجمه کن
۲۱- سفر می‌کنی: سفر می‌کنی
۲۲- شافع: آشنایی
۲۳- تعزف: آشناشی

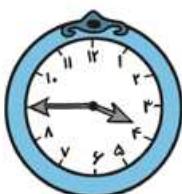
۱۱۷- تَرَكَ: به جا گذاشت	۹۵- وَادِي: دَرَّة	۷۱- مُتَرَاكِم: فشرده، متراکم
۱۱۸- تَسْعَةُ وَنُودَ وَهُنَاءُ: نود و هُنَاء	۹۶- هُوَ: أَوْ -۲ همان (ذالک هُوَ الله: آن همان خداست.)	۷۲- مُجْهَدَه: کوشان، تلاشگر
۱۱۹- ثَامِنُ أَثْقَانَا: هشتمین امام ما	۹۷- يَتَكَبَّرُونَ: می اندیشنند، تفکر می کنند	۷۳- مُجَدَّه: کوشان، تلاشگر
۱۲۰- ثَمَانِيَّةٌ فِي الْيَتِيمَةِ: هشتاد درصد	۹۸- يَخْرُجُ: در می آزاد	۷۴- مُحافظَة: استان
۱۲۱- جَاءَ بِهِ: آزوذ (جاءه: آمد)	۹۹- يَدُورُ: می چرخد	۷۵- مُخلوقَات: آفریدگان
۱۲۲- جَدَّاً: بسیار، خیلی	۱۰۰- يَنْزَلُ: (بالان، برف) می بارد	۷۶- مُشَتَّعَة: فروزان
۱۲۳- جُزُءًا وَاجْدَأً: یک بخش، یک قسمت	۱۰۱- الْأَثْنَيْنِ: دو [نفر]	۷۷- مُسْتَعِيْنَاً: با استفاده از
۱۲۴- جَمِيعًا: همگی، همه با هم	۱۰۲- أَخْرَى: جاری کرد (مضارع: یَجْرِي)	۷۸- مُسْرُورَه: شاد، خوشحال
۱۲۵- جِئْثَ: آمدی	۱۰۳- أَخْلَصَ: مخلص شد، یکرنگ شد	۷۹- مُجاَز: مُسَمْوَح
۱۲۶- حَضْرَتُكَ: جنابعالی	۱۰۴- أَرْبَاعِينَ: چهل	۸۰- مَطَارَه: فرودگاه
۱۲۷- حَلْمَه: برداری، شکیبایی	۱۰۵- اسْتِغْفَارَه: امرزش خواستن	۸۱- مَعَ الْأَسْفَه: متأسفانه
۱۲۸- حَلْوَة: تنهایی، خلوت	۱۰۶- أَقْدَامَتَا: گامها یمان	۸۲- مُفَتَّدَرَه: تووان، قوی
۱۲۹- خَمْسِيَّنَ عَامَه: پنجاه سال	۱۰۷- أَلْفَه: هزار (آلف سَنَة: هزار سال)	۸۳- مَلَاسِن: لباسها (مفرد: مُلْبِس)
۱۳۰- خَمْسِيَّنَ مَرْهَه: پنجاه بار، پنجاه برابر	۱۰۸- أَمْتَارَه: مترها «جمع متر» (سَيّْةُ أَمْتَارٍ: شش متر)	۸۴- مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟: اهل کجایی؟
۱۳۱- خَيْرٌ مِنْ ...: بهتر از ...	۱۰۹- أَمْسَكَ: به دست گرفت و نگه داشت	۸۵- مَنْ ذَاهِنَ: این کیست؟
۱۳۲- ذَهْبَيَّه: طلایی (زَین)	۱۱۰- أَنْزَلَه: نازل کرد، فروفرستاد (مضارع: يَنْزَلُ)	۸۶- مُمْشَرَّه: پراکنده
۱۳۳- رَبَّه: پروردگار!، ای پروردگار من!	۱۱۱- أَنْصَرَه: یاری بده (آنصرنا: ما را یاری بده)	۸۷- مُنْقَصِّلَه: جداشده از ...
۱۳۴- زَائِدَه ...: به علاوه ...	۱۱۲- آَتَه: بد (آتنا: به ما بد)	۸۸- مَنْهَمَرَه: ریزان
۱۳۵- سَائِعَه: گردشگر	۱۱۳- آَتَوا: بدھید (آتوا الْرَّكَاهَ: زکات بدھید)	۸۹- نَاجِه: موفق، پیروز
۱۳۶- سَيْعَهُ أَبْوَاهُ: هفت در	۱۱۴- بَلَادَه: کشور	۹۰- نَقْ: متن
۱۳۷- سَيْقَنَه مشکینَه: شصت فقیر	۱۱۵- بَنَىه: ساخت، بنا کرد	۹۱- نَفِرَه: تر و تازه
۱۳۸- سَمَاعَه: شنیدن	۱۱۶- تَرْجِمَه: ترجمه کن	۹۲- نَمَثَه: رشد کرد

	عربى دهم نمره ٠/٥	رشنة رياضي و تجربى مدة امتحان: ٧٥ دقيقة	نموذج امتحان نيم سال اول امتحان شمارة ١								
١	تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطًّ. الف) رساله الإسلام قائمه على اختبار الإساءه: ..... ب) من ذلك الجزء يتراحم الخلق:	٠/٥									
٢	عَيْنُ الْكَلِمَاتِ الْمُتَرَادِفَةِ وَالْمُتَصَادِدَةِ. (كَلِمَاتُ زَائِدَاتِ) رَخِيْصَةٌ - رَقَدٌ - قَامٌ - نِهايَةٌ - غَالِيَةٌ - نَامٌ ..... ≠ ..... = ...	٠/٥									
٣	أَكْتُبْ مُفَرَّدَةً أَوْ جَمْعَ الْكَلِمَتَيْنِ. ب) فِيلم: ..... الف) رِجَال:	٠/٥									
٤	عَيْنُ الْكَلِمَةِ الغَرِيبَةِ فِي الْمَعْنَى. <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">الَّهُرُ</td> <td style="width: 25%;">الشَّجَرُ</td> <td style="width: 25%;">الْمُحِيطُ</td> <td style="width: 25%;">البَحْرُ</td> </tr> <tr> <td>الأَلْوَانُ</td> <td>الثُّلُوجُ</td> <td>البَحَارُ</td> <td>الْأَمَطَارُ</td> </tr> </table>	الَّهُرُ	الشَّجَرُ	الْمُحِيطُ	البَحْرُ	الأَلْوَانُ	الثُّلُوجُ	البَحَارُ	الْأَمَطَارُ	٠/٥	
الَّهُرُ	الشَّجَرُ	الْمُحِيطُ	البَحْرُ								
الأَلْوَانُ	الثُّلُوجُ	البَحَارُ	الْأَمَطَارُ								
٥	تَرْجِمِ الْعِبَاراتِ التَّالِيَةِ إِلَى الْفَارِسِيَّةِ. الف) وَ زَانَهُ بِأَنْجِيمِ كَالْدَرَ الرَّمْنَشِيرَةِ (٠/٧٥) ب) يَحْدُثُ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ فَيَسْبِحُ الْأَسْمَاكُ إِلَى السَّمَاءِ (٠/٧٥) ج) حَاوَلَ الْعَلَمَاءُ مَعْرِفَةَ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ فَأَرْسَلُوا فَرِيقاً لِلتَّعَرُّفِ عَلَى الْأَسْمَاكِ. (١) د) عَلَى كُلِّ النَّاسِ أَنْ يَتَعَايشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايشًا سَلِيمًا مَعَ اخْتِفَاظِ كُلِّ مِنْهُمْ بِعَقَائِدِهِ. (١) ه) النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا أَنْتَبَوْهَا. (٠/٥) و) هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الصِّينَ أَوْلَ دُوَلَةٍ فِي الْعَالَمِ اسْتَخْدَمَتْ نُقُودًا وَرَقِيَّةً. (١)	٠/٥									
٦	اِنْتَخِبِ الْجَوَابَ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجِمَةِ. أَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ الف) نیکی کرد همان گونه که خداوند به تو نیکی کرد. ب) نیکی کن همان گونه که خداوند به تو نیکی کرد.	٠/٥									
٧	كَمْلُ الْفَرَاغِ فِي التَّرْجِمَةِ. الف) «رَبَّنَا أَفْرَغُ عَلَيْنَا صَبَرًا وَ ثَبَثَ أَقْدَامَنَا» پروردگارا ..... صبر عطا کن و ..... استوار کن. ب) إِنَّ طَعَامَ الْوَاحِدِ يَكْفِي الْإِثْنَيْنِ: قطعاً غذائي يك نفر	١									
٨	تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">اعْتِذَار</td> <td style="width: 25%;">إِسْتَعْفُرْ</td> <td style="width: 25%;">يُنْقَطِعُ</td> <td style="width: 25%;">تَكَلَّمْ</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> </table>	اعْتِذَار	إِسْتَعْفُرْ	يُنْقَطِعُ	تَكَلَّمْ	.....	.....	.....	.....	١	
اعْتِذَار	إِسْتَعْفُرْ	يُنْقَطِعُ	تَكَلَّمْ								
.....	.....	.....	.....								
٩	أَكْثُرْ وَزْنَ الْكَلِمَاتِ وَ حُرُوفَهَا الْأَصْلِيَّةِ. مَعْرِفَة: ..... مَعْرِفَة: ..... مَعْرِفَة: ..... مَعْرِفَة:	٠/٧٥									
١٠	تَرْجِمِ الْآيَاتِ التَّالِيَةِ وَ أَكْثُرْ تَوْغِيْهَ الْأَفْعَالِ فِيهَا. الف) «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهِ» (٠/٧٥) ب) «وَ أَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَ اهْجُرْهُمْ» (١/٢٥)	٢									
١١	أَكْتُبِ الْعَمَلَاتِ الْجِسَابِيَّةِ بِالْأَرْقَامِ. الف) خمسة في أربعه يساوي عشرین. ب) سِيَّةٌ وَ سِيَّنَ ناقصٌ سبعة يساوي تسعة و خمسين.	٠/٥									

١٢ <p>ب) أكتب الساعة بالأرقام.</p> <p style="text-align: center;"></p>	<p>الف) أرسم عقاربى الساعة.</p> <p style="text-align: center;"></p> <p style="text-align: center;">الرابعة إلا ربعاً</p>								
١٣ <p>صُح في القراءِ فعلاً مناسِباً.</p> <p>(الف) سَوْفَ ..... صَدِيقِي مِنَ الْمَدْرَسَةِ السَّنَنَةِ الْقَادِمَةِ. (ب) إِلَيْيِ، قَدَ ..... رَجَائِي عَنِ الْخَلْقِ وَ أَنْتَ رَجَائِي.</p>	١ <p>☐ يَتَخَرَّجُ ☐ تَخَرَّجَ</p> <p>☐ إِنْقَطَعَ ☐ إِنْقَطَعَ</p>								
١٤ <p>عَيْنَ الْجَوابِ الصَّحِيحِ.</p> <p>(الف) الْأَمْرُ مِنْ «تَحْذِير» (ب) الْمُضَارِعُ مِنْ «إِسْتَمَاعَ»</p>	٠/٥ <p>☐ أَخْدُرُ ☐ حَدَرٌ ☐ حَدَرٌ</p> <p>☐ يَسْتَمِعُ ☐ يُسْمِعُ</p>								
١٥ <p>صُح في المَرْئَى الْعَدَدِ الْمَنَاسِبِ. (كلمات زائدتان)</p> <p>١- الأعداء ٢- المحيط ٣- القمبل ٤- القمر ٥- اليابوع ٦- الذرار</p> <p>عَيْنَ الْمَاءِ وَ نَهَرٌ كَثِيرٌ الْمَاءِ. يَعْمَلُ لِمَصْلَحَةِ الْعَدَدِ. مِنَ الْأَحْجَارِ الْجَمِيلَةِ الْغَالِيَةِ. أَكْبَرُ مِنَ الْبَحْرِ كَثِيرًا.</p>	١								
١٦ <p>أكتب في القراءِ عدداً ترتيبياً مناسِباً.</p> <p>(الف) اليوم ..... من أيام الأسبوع يوم الخميس. (ب) الفصل ..... في السنة الإيرانية فصل الشتاء.</p>	٠/٥								
١٧ <p>اقرأ النص التالي، ثم أجب عن الأسئلة.</p> <p>ظاهره مطر السمك تحدث مرتين في السنة أحياناً في الهندوراس وهي إعصار شديد يسحب الأسماك إلى السماء بقوه و يأخذها إلى مكان بعيد، ثم تساقط على الأرض.</p> <p>(الف) ما هو سبب هذه الظاهرة؟ (٠/٥) (ب) كم مرّة تحدث هذه الظاهرة في السنة؟ (٠/٥) (ج) أكتب المصدر من «يتتساقط» (٠/٥)</p>	١/٢٥								
١٨ <p>صُح هذه التراكيب في مكانتها المناسبِ. (كلمات زائدان)</p> <p>هذا القصلان - هذه جائزه - إنكم صادقون - هؤلاء كاتبات - هاتان الشجرتان - هؤلاء أصدقاء</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto; width: fit-content; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">مفرد مؤنث</td> <td style="padding: 5px;">جمع مذكر سالم</td> <td style="padding: 5px;">جمع مذكر سالن</td> <td style="padding: 5px;">مثنى مؤنث</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.....</td> <td style="text-align: center;">.....</td> <td style="text-align: center;">.....</td> <td style="text-align: center;">.....</td> </tr> </table>	مفرد مؤنث	جمع مذكر سالم	جمع مذكر سالن	مثنى مؤنث	.....	.....	.....	.....	١
مفرد مؤنث	جمع مذكر سالم	جمع مذكر سالن	مثنى مؤنث						
.....	.....	.....	.....						
١٩ <p>أجب عن السؤال في الحوار.</p> <p>كم عمرك؟ .....</p>	٠/٥								
٢٠ <p>رتب الكلمات و اكتب سؤالاً وجواباً صحيحاً.</p> <p>من - أَيْ - إِيرَان - بَلَدٍ - أَنَا - أَنْتَ - مِنْ</p> <p>..... - ? - .....</p>	١								
٢٠ <p>جمع نمرات</p>	٢٠								

پاسخ‌نامه تشریحی امتحان شماره (۱)

ب) ساعت را با اعداد بنویس: **الثالثة و النصف**

۱۳- در جای خالی فعل مناسبی بگذار.

(الف) **يَتَّخِرَجُ** («سوف» فقط به همراه فعل مضارع می‌آید، «تَخَرَّجَ» فعل ماضی است). // (ب) **إِنْقَطَعَ** («انقطع»: بریده شدم) برای این جمله نادرست است. // ای خدای من، امیدم از خلق بُریده شد).

۱۴- پاسخ درست را مشخص کن.

(الف) امر از **تُخَذِّرُ**: **خَذُّ** (از باب تفعیل) // (ب) مضارع از **إِسْتَمِعَ**: **يَسْتَمِعُ** (از باب افعال)

۱۵- در مربع، عدد مناسب را بگذار. (دو کلمه، اضافی است).

(**الْأَعْدَاءُ** و **الْقَمَرُ** زائد هستند).

به ترتیب:

(۵) **الْيَنْبُوعُ** (چشمه، جوی پرآب) چشمه آب و رود پرآب است.

(۳) **الْعَمِيلُ** (مزدور) به نفع دشمن کار می‌کند.

(۶) **الدُّرَرُ** (مراوریدها) از سنگ‌های زیبا و گران قیمت هستند.

(۲) **الْمَحِيطُ** (اقیانوس) بسیار بزرگ‌تر از دریا است.

۱۶- در جای خالی عدد ترتیبی مناسبی بنویس.

(الف) **السادِسُ**: ششم (روز ششم از روزهای هفته، پنج‌شنبه است).

(ب) **الراِبِعُ**: چهارم (فصل چهارم از سال ایرانی، فصل زمستان است).

۱۷- متن زیر را بخوان، سپس به سوالات پاسخ بد.

پدیده باران ماهی گاهی اوقات دو بار در سال در هندوراس اتفاق می‌افتد | و آن، گردباد شدیدی است که با قدرت، ماهی‌ها را به آسمان می‌کشد | و آن‌ها را به جای دوری می‌برد، سپس پی‌درپی روی زمین می‌افتد. |

(الف) علت این پدیده چیست؟ سبب‌ها **اعصار شدید** یسخب **الأسماك إلى السماء**. // (ب) این پدیده چند بار در سال اتفاق می‌افتد؟ **تَحْدُث مَرَئَيْنِ فِي السَّنَةِ أَحِيَاَنًا**. // (ج) مصدر را از **يَتَساقَطُ** بنویس: **تساقط** // **أَيْنِ تَرْكِيبُهَا رَادِر جَائِي مناسبشان بگذار.** (دو کلمه، اضافی است).

مثنی مؤنث	جمع مذكر مثنی	مفرد مؤنث
هاتان السُّجَرَتَانِ	هُوَلَاءُ أَصْدِقَاءُ	إِنْكَمْ صَادِقَوْنَ

۱۹- به سؤال در گفت و گو پاسخ بد.

چند سال داری؟ عمری بسته غنیّ عاماً.

۲۰- کلمات را مرتب کن و یک سؤال و جواب درست بنویس.

- مَنْ أَيْ بَلَدٍ أَنْتَ؟ - أنا مِنْ إِنْرَان.

(دو کلمه اضافی: «صَارَ: شد» و «حَافَةً: اتوبوس»)

۲۱- مفرد یا جمع دو کلمه را بنویس.

جِبَال ← **جَبَل** (مفرد)

ثَلْجٌ ← **ثُلُوج** (جمع)

۱- کلماتی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده، ترجمه کن.

(الف) **مَزْدُور** // (ب) به یکدیگر مهربانی می‌کنند.

۲- کلمات مترادف و متضاد را مشخص کن. (دو کلمه، اضافی است).

رَقْد (خوابید) = **نَام** (خوابید)

غَلِيقَة (ازبان) ≠ **غَالِيَة** (گران) (دو کلمه اضافی: «قام: برشاست» و

«نهایه: پایان»)

۳- مفرد یا جمع کلمات (دو کلمه) را بنویس.

رَجَال ← **رَجُل** (مفرد)   **فِيلم** ← **أَفْلام** (جمع)

۴- کلمه بیگانه و ناهمانگ در معنا را مشخص کن.

(الف) **الشَّجَر** (درخت) // سه واژه دیگر «البَحْر»: دریا، «المَحِيط»: اقیانوس» و

«النَّهَر»: رود، «جَوِيبَار» هر سه آب دارند و با هم ارتباط معنایی دارند.

(ب) **الْأَلْوَان** (رنگ‌ها) // سه واژه دیگر «الْأَمْطَار»: باران‌ها، «الْبَحْر»: دریاها و

«الشَّلَوْج»: برف‌ها، یخ‌ها با هم ارتباط معنایی دارند.

۵- عبارت‌های زیر را به فارسی ترجمه کن.

(الف) و آن را با ستارگانی مانند مرواریدهای پراکنده آراست. (زینت

بخشید). // (ب) گردباد شدیدی رُخ می‌دهد و ماهی‌ها را به سمت آسمان

می‌کشد. // (ج) داشمندان تلاش کردن راز آن پدیده را بشناسند، پس

گروهی را برای شناختن ماهی‌ها فرستادند. // (د) بر همه مردم واجب است

که هر کدام با حفظ عقایدشان با یکدیگر، همزیستی مسالمت‌آمیزی

کنند. (با یکدیگر به صورت مسالمت‌آمیز همزیستی کنند). // (ه) مردم

خواباند و هرگاه بمیرند، بیدار می‌شوند. // (و) آیا می‌دانی که چین اولین

کشوری است در دنیا که پول کاغذی (اسکناس) به کار برد است.

۶- پاسخ درست را در ترجمه انتخاب کن.

جواب صحیح ← «ب» (أَحْسِنُ فعل امر است و أَحْسَنَ فعل ماضی)

۷- جای خالی را در ترجمه کامل کن.

(الف) بر ما - گام‌های ما را   (ب) برای دو نفر بس است.

۸- کلمات زیر را ترجمه کن.

سخن گفت / قطع می‌شود / آمرزش بخواه / پوزش خواستن.

۹- وزن کلمات و حروف اصلی آن‌ها را بنویس.

معروف: مفعول / تعازف: تفاغل / معاشرة: مفاغلة / حروف اصلی: ع رف

۱۰- آیات زیر را ترجمه کن، سپس نوع فعل‌ها را در آن بنویس.

(الف) هر کس [یک] نیکی بیاورد، پس برای او ده برابر آن است.

جاء: فعل ماضی

(ب) بر آن‌چه می‌گویند شکیبا باش و آن‌ها را ترک کن (از آن‌ها دوری گزین).

اصیز - هجر: فعل امر

یقولون: فعل مضارع

۱۱- عملیات ریاضی را به عدد بنویس.

(الف) $20 = 5 \times 4$ // (ب) $59 = 66 - 7$

۱۲- (الف) عقربه‌های (دو عقریه) ساعت را بیکش. یک ربع مانده به چهار

پاسخ‌نامه تشریحی امتحان شماره (۲)

(دو کلمه اضافی: «صَارَ: شد» و «حَافَةً: اتوبوس»)

۲۱- مفرد یا جمع دو کلمه را بنویس.

جِبَال ← **جَبَل** (مفرد)

ثَلْجٌ ← **ثُلُوج** (جمع)

۱- کلماتی را که زیرشان خط کشیده شده، ترجمه کن.

(الف) مَزْدُور

(ب) **چشمها**

۲- مترادف و متضاد را مشخص کن. (دو کلمه، اضافی است).

حفلة (جشن) = مهرجان (جشنواره) / یمین (راست) ≠ یسار (چپ)